



Број: 01-02-4-497-1/17
Дана: 11.05.2017.године

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 12-05-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	04-	1229/17	

C

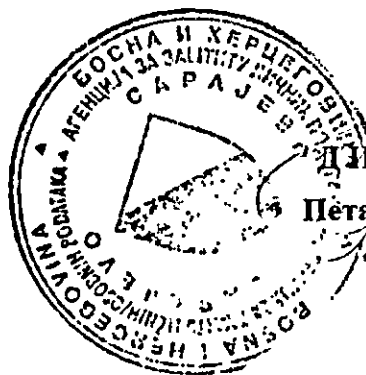
**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

ПРЕДМЕТ: Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини
за 2016.годину, доставља се.-

У складу са чланом 40. став 1. тачка ц. Закона о заштити личних података у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 49/06, 76/11 и 89/11), достављамо вам Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2016. годину.

Изјештај достављамо на службеним језицима и писмима у штампаној, као и у електронској форми.

С поштовањем,



ДИРЕКТОР
Петар Ковачевић

Достављено:

- Наслову
- У спис



Број: 01-02-4-497-1/17
Датум: 14.04.2017. године

ИЗВЈЕШТАЈ **О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА** **У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2016. ГОДИНУ**

Сарајево, април 2017. године

I. УВОД

Ово је девети Извјештај о заштити личних података који Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Агенција) подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Законодавни оквир који се односи на заштиту личних података обухвата Устав Босне и Херцеговине¹, усвојена међународна документа и домаће прописе.

Устав БиХ гарантује заштиту свих људских права и основних слобода предвиђених Европском Конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њених протокола, те самим тим права на приватни и породични живот, дом и преписку: „Права и слободе предвиђени у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода у њеним протоколима директно се примјењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим осталим законима.“

Такође, Босна и Херцеговина је ратификовала Конвенцију Савјета Европе за заштиту лица с обзиром на аутоматску обраду личних података (ЕТС бр. 108) (у даљем тексту: Конвенција 108), која је од кључног значаја за осигурање права на приватност. Конвенција 108 гарантује право на приватност, па тиме и заштиту личних података сваког физичког лица.

Слиједом Устава БиХ и наведене међународне Конвенције 108, Босна и Херцеговина је донијела Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ број 49/06, 76/11 и 89/11) (у даљем тексту: Закон).

Тренутно, домаћи закон одражава одредбе Директиве 95/46 ЕЦ Европског парламента и Савјета од 24.10.1995. о заштити појединаца у вези са обрадом личних података и о слободном кретању таквих података. Инкорпорисањем Директиве, коју су у домаћи закон обавезне примијенити само чланице ЕУ и земље кандидати за чланство, доказали смо да је наша земља постигла усклађеност са европским стандардима у формалном смислу.

Међутим, Европски парламент и Савјет Европске уније донијели су Уредбу 2016/679 о заштити појединаца у вези са обрадом личних података и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података). Уредба је ступила на снагу 25. маја 2016. године, а примјењиваће се од 25. маја 2018. године. Исто тако, Европски парламент и Савјет Европске уније донијели су Директиву 2016/680 о заштити појединца у вези са обрадом личних података од стране надлежних органа у сврхе спрјечавања, истрага, откривања или прогона кривичних дјела или извршавања кривичних санкција и слободном кретању таквих података, о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савјета 2008/977/ПУП. Уредба је ступила на снагу 25. маја 2016. године, а примјењивће се од 25. маја 2018. О Општој уредби о заштити података, као и о предметној Директиви, изнијећемо посебан осврт наставку Извјештаја.

У Босни и Херцеговини постоје четири кривична закона и сваки од тих закона прописује кривично дјело „недозвољено коришћење личних података.“

¹ Како би се избјегло оптерећење текста и постигло његово лакше праћење, у даљем тексту Извјештаја ће бити коришћена скраћеница БиХ уз правни акт или институцију који у свом називу садрже ријечи Босна и Херцеговина

Судска заштита личних података је осигурана и кроз парнични поступак за накнаду штете по Закону о облигационим односима.

Један од основних принципа управног поступка „заштита права грађана и заштита јавног интереса“ гарантује заштиту права странака у поступку, па и закониту обраду личних података.

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине, преузета је обавеза усклађивања законодавства које се односи на заштиту личних података, с правом Заједнице и другим европским и међународним законодавством о приватности. Овим Споразумом, Босна и Херцеговина се обавезала да ће успоставити независни надзорни орган са довољно финансијских и људских потенцијала, с циљем спровођења националног законодавства о заштити личних података.

Према Извјештају Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине у 2016. години, постигнут је извјестан напредак у области заштите личних података. У Извјештају се наводи:

„Заштита личних података у Босни и Херцеговини је дјелимично усклађена са европским стандардима. Број жалби које је запримила Агенција за заштиту личних података је смањен са 140 у 2014, на 121 у 2015. години. Агенција је доставила 259 стручних мишљења и обавила 90 инспекција. Не постоји законска обавеза која налаже да се Агенција за заштиту личних података мора консултовати о нацртима закона који садрже одредбе о личним подацима. Потребно је ојачати кадровско попуњавање Агенције. Осим наведеног, о заштити личних података се говори и у дијелу Извјештаја „Правосудна сарадња у грађанским и кривичним стварима“, на сљедећи начин: „Још увијек није закључен споразум о сарадњи са Еуроцаст-ом. До сада су питања о спровођењу прописа о заштити података у тужилаштвима у Босни и Херцеговини спрјечавала Еуроцаст да покрене преговоре о том споразуму“.

II. НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

У овом поглављу, посебно ћемо се осврнути на поједине теме из заштите личних података, које су биле најактуелније и најзначајније у извјештајном периоду.

2.1. Заштита личних података и Тужилаштво БиХ

О проблему које је Тужилаштво БиХ проузроковало Агенцији писали смо у Извјештајима о заштити личних података за 2014. и 2015. годину. Подсећамо, Тужилаштво БиХ је 2014. године онемогућило овлашћеном службеном лицу Агенције да изврши планирани инспектори надзор и у вези са тим покренуло кривичну истрагу против директора Агенције. Агенција је на разне начине покушала да ријешити овај проблем, а прије свега информишући о томе релевантне домаће и међународне институције, као и јавност. Посебна тежина овог проблема била је и стопирање преговора, од стране Еуроцаст-а, о сарадњи са Босном и Херцеговином, што је и наглашено у Извјештају Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине у 2016. години.

У Извјештају о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2015. годину томе је дат посебан акценат. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ није прихватио Извјештај о заштити личних података за 2015. годину на основу, најблаже речено, произвољне дискусије једног посланика. Дискусија је, углавном, била негодовање на дио Извјештаја у вези са проблемом са Тужилаштвом БиХ. Комплетан Извјештај, па и у том дијелу, је чињенично тачан, па је самим тим и истинит. За Агенцију је свака критика и контрола пожељна и добродошла. Међутим, у овом случају, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, односно посланици који су били против Извјештаја, били су против истине, те су на тај начин дали свој допринос јачању Босне и Херцеговине као постчињеничног друштва.

Три дана након сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, на којој није прихваћен Извјештај Агенције, Тужилаштво БиХ је 21.07.2016. доставило обавјештење да је обуставило истрагу против директора Агенције и тиме потврдило наводе у Извјештају о заштити личних података за 2015. годину. Међутим, у Обавјештењу Тужилаштво БиХ се позвало на члан 224. став (1) тачка ц. Закона о кривичном поступку БиХ, што значи да се истрага обуставља јер нема довољно доказа да је директор Агенције починио кривично дјело за које се сумњичио. Овај основ за обуставу истраге је неприхватљив поготово имајући у виду члан 224. став (3) Закона о кривичном поступку БиХ, који прописује да „Тужилац, у случају из става (1) тачка ц) овог члана, може поново отворити истрагу ако се добију нове чињенице и околности које указују да постоје основи сумње да је осумњичени починио кривично дјело.“ Наиме, Тужилаштво БиХ није посједовало ни један доказ да је почињено кривично дјело, што управо говори о противзаконитости покретања истраге против директора Агенције. То је у супротности са једним од основних принципа кривичног поступка - принципом легалитета кривичног гоњења - који јасно прописује дужност тужиоца да предузме кривично гоњење, али само ако постоје докази да је учињено кривично дјело. Заstraшујућа је помисао на ситуацију у којој би Тужилаштво БиХ за било које, и било чије, чињење или нечињење покретало истраге без и једног доказа, да постоји сумња да је почињено кривично дјело.

Напријед наведена ситуација би требала бити основ да се обустави истрага против осумњиченог када Тужилаштво БиХ има доказе да је почињено кривично дјело, али нема доказа да је осумњичени починио исто. Намеће се закључак да Тужилаштво БиХ и даље води истрагу у овом предмету, само не против директора, већ можда против некога од његових сарадника.

Закључно, Тужилац је требао наредбом обуставити истрагу и то по члану 224. став (1) тачка а), јер дјело које је учинио директор Агенције није кривично дјело.

Након тога, дана 17.08.2016. Канцеларија дисциплинског тужиоца обавјештава Агенцију да је одбачена њена притужба, јер нема довољно доказа да је главни тужилац Тужилаштва БиХ починио дисциплински прекршај. У обавјештењу Канцеларије дисциплинског тужиоца је истакнуто:

01. Да је прекршајни поступак обустављен против главног тужиоца Тужилаштва БиХ ,.... јер нема доказа да је окривљени починио прекршај за који се терети, односно да је као одговорно лице које руководи радом Тужилаштва БиХ онемогућило овлашћено службено лице Агенције да изврши редовни инспекцијски надзор.“, те да „се радило о дисензусу тумачења правних прописа од стране Агенције за заштиту личних података у БиХ и Тужилаштва БиХ,“ и самим тим није се нашло довољно доказа о учињеном дисциплинском прекршају од стране главног тужиоца Тужилаштва БиХ.

02. Да није утврђено да је у наведеном предмету, вођења истраге против директора Агенције због извршених инспекцијских надзора у 15 тужилаштава у БиХ, главни тужилац Тужилаштва БиХ издао нити једном поступајућем тужиоцу појединачну наредбу или упутство ради евентуалног поступања. Надаље се наводи: „Према прибављеној документацији из списка нема доказа да је тужилац намјерно или неоправдано одуговлачио поступање у наведеном предмету, с обзиром на спроведене истражне радње, те чињеницу да је предмет дана 09.09.2015. сигниран другом тужиоцу, након чега је Колегијум Тужилаштва БиХ донио одлуку којом је дата сагласност за продужење истраге.“

Из обавјештења Канцеларије дисциплинског тужиоца произлази закључак да Тужилаштво БиХ, ако ради принципијелно, увијек покреће истраге против руководиоца институција са којима има дисензус у тумачењу правних прописа. Истрага се појављује као аргумент у тумачењу прописа. Директор треба да буде и срећан, јер се дисензус могао појавити и са полицијским органима, те је онда питање за којим би аргументом посегао полицијски орган имајући у виду његова овлашћења.

Прије свега, треба имати у виду да предметна Информација није била притужба против главног тужиоца Тужилаштва БиХ. У Информацији су наведене релевантне чињенице које је посједовала Агенција, а односе се на онемогућавање инспекцијског надзора у Тужилаштву БиХ у два наврата, и с тим у вези, покретање истраге против директора Агенције. Из обавјештења Канцеларије дисциплинског тужиоца произлази да главни тужилац Тужилаштва БиХ није лице које руководи Тужилашвом БиХ, што је забрињавајуће. Наравно, да то није тако.

Надаље, Закон о кривичном поступку у члану 225. у ставу (2). прописује да „Ако се истрага не заврши у року од шест мјесеци од доношења наредбе о спровођењу истраге, потребне мјере да би се истрага окончала предузеће колегијум Тужилаштва.“ У изјашњењу Тужилаштва БиХ је наведено да је дана 09.09.2015. предмет сигниран другом тужиоцу, након чега је Колегијум Тужилаштва БиХ донио одлуку којом је дата сагласност за продужење истраге. Није јасно када је одржан Колегијум, само је наведено да је то након сигнирања. Тужилаштво БиХ је покренуло истрагу 07.08.2014, а колегијум је одлучивао, не након шест, већ након 13 мјесеци, што је у супротности са поменутом одредбом Закона о кривичном поступку.

Потребно је поновити реченицу из ранијег Извјештаја Агенције по овом питању, а која најбоље осликава о чему се ради: „Намеће се логичан закључак да је једини циљ покретања истраге против директора било изазивање страха, што постаје саставни дио функционисања овог друштва и државе.“

За Агенцију је охрабрујуће што је Дом народа Парламентарне скупштине БиХ једногласно подржао Извјештај о заштити личних података за 2015. годину.

Након што је за примила обавјештење о обустављању истраге против директора, Агенција је извршила инспекцијске надзоре у преостала четири тужилаштва у којима нису извршени инспекцијски надзори, укључујући и Тужилаштво БиХ. Агенција је упознала Еуроцаст о учињеном напретку како би се одблокирали преговори о сарадњи са Босном и Херцеговином, који су, због описаних активности Тужилаштва БиХ, били обустављени.

2.2. Јединствени матични број или други начин јединствене идентификације физичких лица

Први закон којим је уведен јединствени матични број донесен је у бившој држави 1976. године. У дијелу који се односи на структуру јединственог матичног броја задржана су рјешења и у важећем Закону о јединственом матичном броју.

Јединствени матични број, према Закону о јединственом матичном броју, је индивидуална и непоновљива ознака идентификационих података о физичком лицу и састоји се од 13 цифара сврстаних у шест група, и то: I група дан рођења, II група мјесец рођења, III група година рођења, IV група број регистра, V група комбинација пола и редног броја за лица рођена истог дана (три цифре) и VI група контролни број. Јединствени матични број је увијек, сам по себи, лични податак, јер је непоновљив и односи се на једно физичко лице. Надаље, он увијек садржи одређене информације о лицу: датум рођења, пол, те подручје рођења, што додатно проблематизује његову ширу употребу, у смислу заштите приватности.

Сврха увођења и обраде јединственог матичног броја је јединствена идентификација лица у евиденцијама јавног сектора и могућност упоређивања и провјере различитих статуса појединаца у оквиру тих евиденција. Како је јединствени матични број национални идентификациони број у БиХ, његово коришћење је могуће само у складу чланом 18. Закона о јединственом матичном броју.

Агенција је у досадашњем раду, у великом броју испитиваних случајева, утврдила незакониту обраду јединственог матичног броја. Проблем је произлазио из нејасне одредбе која је прописивала обраду јединственог матичног броја. С тим у вези, Агенција је 2011. године иницирала измјене Закона о јединственом матичном броју, на начин да се обрада овог податка може прописати само посебним законом, а никако нижим правним актом. Закон је измијењен, стање је побољшано, али је остао проблем који је немогуће ријешити интервенцијама у Закону. Главни проблем, свакако, представља његова структура с једне стране, и све већа оправдана потреба за обрадом једног броја на основу кога се физичко лице може јединствено идентификовати.

Агенција је става да би увођење јединственог идентификатора другачије структуре било боље рјешење од садашњег рјешења који представља јединствени матични број. Неутрална структура јединственог идентификатора са аспекта заштите приватности је једино и прихватљива. Осим тога, увођење новог неутралног идентификатора, по узору на поједине земље у окружењу, промијенило би однос према истом. На тај начин би се онемогућила наслијеђена пракса посједовања и коришћења јединственог матичног броја без реалне потребе, чиме би се избјегао и ризик од његове злоупотребе.

Наравно, треба се угледати на упоредно право и праксу других држава. Тако, с обзиром на сврху његовог установљења, Република Хрватска, је промијенила структуру и назив јединственог идентификатора. У Републици Хрватској јединствени идентификатор представља број, који нема структуру са одређеним значењем, већ је његова структура у потпуности неутрална.

Директивом 95/46/ЕЦ Европског парламента и Савјета о заштити појединаца у оквиру аутоматске обраде личних података, те слободном току тих података, у Одјелјку III члана 8. тачка 7. је прописано „Државе чланице ће одредити услове под којим се национални

идентификациони број или било која друга идентификациона ознака опште примјене може обрађивати“. И нова Општа уредба о заштити података у члану 87. такође регулише обраду националног идентификационог броја.

У циљу увођења новог националног идентификатора неутралне структуре, надлежно министарство би требало да покрене активности на доношењу адекватних законских рјешења. На тај начин би се успоставио потребни баланс између заштите личних података са једне, и слободног протока личних података, са друге стране.

2.3. Ново европско законодавство о заштити личних података

Европски парламент и Савјет Европске уније донијели су Уредбу 2016/679 о заштити појединаца у вези с обрадом личних података и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података). Сама чињеница да је област заштите личних података била један од приоритета за Европску унију, у 2016. години, говори о актуелности и значају заштите личних података, као једног од основних људских права.

Општа уредба о заштити података створиће јасноћу успостављањем једног Закона у цијелој Европској унији, а замјениће тренутну Директиву 95/46/ЕЦ за заштиту података, која датира из 1995. када је Интернет био на својим почецима, како би се грађанима пружила већа контрола над властитим подацима у дигитализованом свијету паметних телефона, друштвених медија, интернет банкарства и глобалних трансфера. Директива је била ограничена, јер је била само директива, представљала је минимум правних стандарда које су чланице Европске уније требале унијети у своје националне законе о заштити података, јер у супротном свака чланица би могла израђивати властите законе.

Општа уредба о заштити података непосредно намеће јединствени режим закона сигурности података за све чланице Европске уније. Нема потребе да државе чланице усвајају законске прописе, јер након усвајања, Општа уредба о заштити података постаје закон у свакој држави чланици. Општа уредба о заштити података ступила је на снагу 25. маја 2016, с тим да ће се иста примјењивати у свим државама чланицама двије године након овог датума, од 25. маја 2018.

Прије свега, Општа уредба о заштити података штити право на заштиту личних података, али у исто вријеме и на исти начин препознаје значај обраде личних података за општи напредак човјечанства. Значи, заштита личних података ни у ком случају не значи да се лични подаци не обрађују, већ управо супротно. Сваким даном је све већа потреба за обрадом личних података, како од стране јавних тако и приватних субјеката. Обрада, наравно, подразумијева и размјену, а без тога нема напретка у било ком друштвеном сегменту. Због тога је потребан квалитетан закон којим ће се то на најбољи начин уредити. Управо је то један од разлога због чега се Европски парламент и Савјет одлучио за уредбу која треба спријечити различитости у заштити личних података и отклонити препреке за проток личних података.

Општом уредбом о заштити података ојачана су права носиоца података, као и обавезе оних који обрађују личне податке. Тако, јасније и опширније, гарантују се права на информације о обради личних података, право на исправке и брисање личних података (право на заборав), право на приговор, грађани ће моћи одлучивати које личне податке желе подијелити и тако поново добити контролу над својим личним подацима, и друго. С друге стране, прецизирају

се и проширују обавезе оних који обрађују личне податке, те се уводи обавеза именовања службеника за заштиту података, успостављање и праћење кодекса понашања приликом обраде личних података, сертификација и слично.

Посебан значај дат је независним надзорним органима који морају успоставити високе стандарде независности и квалификације да би били компетентни за задатке који су им дати у надлежност.

Ту су наравно ријешена и друга битна питања као што је кажњавање, обрада личних података у односу на: слободу изражавања и информисања, приступ службеним документима, национални идентификациони број, архивске, научне и историјске, те статистичке сврхе и друго.

Одобрена нова правила прикладна су за дигитално доба и ова реформа сматра се великим успјехом, као и жестоко европско „да“ јаким правима потрошача и конкуренцији у дигиталном добу. Нова европска правила о заштити података стварају повјерење, правну сигурност и праведније тржишно такмичење, као и високи и уједначени ниво заштите података широм Европске уније за дигитално доба.

Пакет реформе заштите података такође укључује и Директиву о преносима података у сврху рада полиције и правосуђа - Директива (ЕУ) 2016/680 Европског парламента и Савјета од 27. априла 2016. о заштити појединаца у вези са обрадом личних података од стране надлежних органа у сврхе спрјечавања, истраге, откривања или прогона кривичних дјела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савјета 2008/977/ПУП.

Ова Директива ступила је на снагу 6. маја 2016, а државе чланице треба да до 06. маја 2018. донесу законе и друге прописе који су потребни ради усклађивања са Директивом. Државе чланице ће имати двије године да преузму одредбе Директиве у своје државно законодавство.

Директива ће се примјењивати на прекогранични пренос података унутар Европске уније и по први пут поставиће минималне стандарде за обраду података у полицијске сврхе у свакој држави чланици. Нова правила за пренос података осигураће бољу полицијску сарадњу, имаће за циљ заштиту појединаца, било жртава, криминалаца или свједока, постављањем јасних права и ограничења на пренос података у сврху превенције, истраге, откривања и процесуирања кривичних дјела или извршење кривичних санкција, укључујући заштиту и спрјечавање угрожавања јавне безбједности, а истовремено олакшаваће боље и успјешније сарадње између органа за спровођење закона. Ова Директива постаће моћан и користан алат који ће помоћи органима да размјењују личне податке једноставно и успјешно, поштујући у исто вријеме основно право на приватност.

Сходно напријед наведеном, потребно је да надлежна министарства планирају активности којима ће извршити усклађивање домаћег законодавства са поменутом Уредбом и Директивом.

2.4. Проблеми у раду Агенције

У протеклих осам година, од оснивања Агенције, учињен је примјетан напредак на пољу заштите личних података, у чему је Агенција имала подршку Парламентарне скупштине БиХ и Савјета министара БиХ. Агенција, сходно њеној независности, представља ресурс Парламентарне скупштине БиХ. Ипак, Савјет министара БиХ, кроз одређене активности и одлуке, утиче на рад Агенције. У посљедње вријеме одређене одлуке и поступци Савјета министара БиХ умногоме отежавају рад Агенције.

Овдје истичемо случајеве који доводе у питање законитост рада Агенције:

1. Агенција је 2013. године покренула процедуру доношења новог Правилника о унутрашњој организацији. Разлози за израду новог Правилника су усклађивање са Одлуком о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријума за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ.

Водећи рачуна о надлежностима и опсегу рада Агенције, као и ограничавајућим финансијским средствима, предложеним Правилником број извршилаца у Агенцији је остао исти, али је промијењена структура запослених, и то на начин да је смањен број запосленика, а повећан број државних службеника. Запосленичка радна мјеста за административно техничке послове код замјеника и помоћника директора су укинута (укупно четири). Од тога повећан је број државних службеника, и то стручних савјетника за инспекцијски надзор за три извршиоца. Осим тога, предложено је организовање писарнице као посебне цјелине у саставу Сектора за администрацију и систематизовање радног мјеста шеф писарнице – референт специјалиста, у складу са важећим одлукама. Разлог за увођење ових рјешења у Приједлогу правилника су досадашњи показатељи и искуства у раду Агенције, имајући у виду њену надлежност и основну функцију која произлази из Закона. Наиме, основна дјелатност Агенције јесте на инспекторима Агенције и због тога је повећан број истих са седам на десет. Исто се могло постићи укидањем радних мјеста административно техничких послова код замјеника и код три помоћника директора. Сасвим логично указала се потреба да се организационо ојача администрација, с обзиром да се број извршилаца смањио. Управо због тога је предложено формирање писарнице и увођење радног мјеста шеф писарнице – референт специјалиста. Овим се постиже економичност, рационалност и експедитивност, као и уштеда финансијских средстава и простора.

На овај приједлог Правилника, изузев сугестије у погледу предложеног алтернативног степена стручне спреме, а што је и уважено, Министарство правде није имало примједби.

Агенција није могла прихватити сугестију Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ којом се тражило да се за позицију директора и замјеника директора пропише седам година радног искуства како је то прописано Одлуком, имајући у виду чињеницу да Закон прописује да кандидат за директора и замјеника директора мора имати пет година радног искуства на пословима руковођења у управи.

Такође, Агенција није могла прихватити услов Министарства финансија и трезора БиХ да се радно мјесто референт-шеф писарнице укине. За Агенцију је неприхватљив произвољан захтјев и образложење Министарства да Агенција у протеклом периоду

није имала проблема у свом раду без тог радног мјеста. Наиме, Агенција је и у протеклом периоду имала проблема, али је исте углавном успјешно рјешавала. Приједлог Правилника са образложењем Агенција је 19.05.2016. доставила Савјету министара БиХ на сагласност. Агенција никада није добила одговор.

2. Савјет министара БиХ је усвојило Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине у коме за Агенцију нису предвиђена возила за инспекцијски надзор. Агенција располаже са три службена возила и то типа: „Пасат“, „Октавиа“ и „Фабиа“, што не одговара потребама Агенције. Наиме, Правилником је предвиђено да Агенција може располагати само са већ постојећим бројем и категоријом возила, те да право коришћења имају директор, замјеник директора и у сврхе курирско - административних послова.

Овакво рјешење доводи у питање обављање основне дјелатности Агенције. Треба имати у виду чињеницу да прво овлашћење Агенције, прописано чланом 40. став (2) тачка а) Закона је да „путем инспекције врши надзор над испуњавањем обавеза прописаних овим законом“. У члану 2. став (2) Правилника дефинисано је да су „службена специјализована возила“ и возила за обављање „... и инспекцијских активности...“. Самим тим је, по аутоматизму, у члану 13. Правилника, гдје су набројане институције БиХ које обављају инспекцијске послове, требало навести и Агенцију. Због чега то није урађено, није познато. Агенција је ово покушала исправити, али безуспјешно, јер Министарство финансија и трезора БиХ то онемогућава. Садашња ситуација је неодржива, јер је Агенција онемогућена да извршава једно од својих основних овлашћења, чиме се доводи у питање оправданост њеног постојања. Надаље, ту су поступци пред судовима за прекршаје, обуке, разни састанци и скупови и слично, на којима је неопходно учешће представника Агенције. Уштеде, на шта се позива Министарство, не могу доводити у питање законит рад институција и није нам јасан прави разлог за негативно мишљење Министарства финансија и трезора БиХ. Агенција не спори да су имплементацијом Правилника учињене уштеде, напротив, подржавамо сваки облик штедње у јавном сектору, ако је то реално и разумно.

3. Савјет министара БиХ је на 46. сједници, одржаној 03.03.2016. закључио да су све институције Босне и Херцеговине из надлежности Савјета министара БиХ, прије расписивања огласа ради попуне упражњених или нових радних мјеста, обавезне прибавити сагласност Савјета министара БиХ.

У Агенцији је дана 01.02.2016. престао радни однос државном службенику, који је радио на позицији Вишег стручног сарадника за поступке по приговорима, на основу екстерног премјештаја. Донесена је одлука о потреби пријема новог државног службеника на ту позицију и од Агенције за државну службу БиХ је затражено да јавно објави оглас за упражњено радно мјесто. Агенција за државну службу БиХ доставила је обавјештење да не могу расписати јавни оглас због предметног закључка Савјета министара. Даном 31.03.2016, путем Генералног секретаријата, затражена је сагласност Савјета министара БиХ, а након тога, 21.04.2016. достављена и ургенција, али до данас нисмо добили одговор.

Законом о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину, одређено је да Агенција у 2016. години има 27 запослених. Од 01.02.2016. Агенција има 26 запослених и онемогућавање запослења на основу закључка Савјета министара БиХ представља кршење Закона о извршењу буџета институција БиХ и

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

међународних обавеза БиХ за 2016. годину. Дакле, већу правну снагу има закључак Савјета министара БиХ, него Закон о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину.

Један од основних задатака и сталних приоритета Агенције јесте, управо, поступање по приговорима грађана. Правилником су систематизована два извршиоца за поступке по приговорима и тренутно су оба упражњена. Свјесни смо тренутне тешке финансијске ситуације, међутим, не прихватамо селективан приступ одобравању додатног запошљавања. Не умањујући значај ниједне институције, мада су многе својим радом довеле исти у питање, цијенимо да је јачање капацитета Агенције приоритет.

Из напријед наведених разлога, приморани смо да смањимо инспекцијске надзоре, обуставимо сарадњу са агенцијама за државну службу, смањимо издавање прекршајних налога и сл. О наведеним проблемима упознали смо предсједавајућег Савјета министара БиХ и његове замјенике. Агенција никада није добила одговор.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији је систематизовано 45 радних мјеста, а тренутно је запослено 26 службеника. Дакле, након девет година попуњеност Агенције је испод 60%. Осим свих других одсустава са посла у извјештајном периоду, само због боловања у 2016. години одсуствовало се 629 дана (у просјеку сваки радни дан два и по радника). Без икакве сумње треба истаћи да су одсуствовања била оправдана.

Потребно је истаћи да се државе у демократском свјетлу најбоље легитимишу управо односом према људским правима, што подразумијева и однос према институцијама које се баве заштитом људских права, гдје значајно мјесто има Агенција. Агенција без адекватних људских и финансијских потенцијала неће моћи одговорити својим надлежностима, што ће се негативно одразити и на заштиту људских права, а тиме и на јавни интерес у овој области. Понављамо, према свим Извјештајима Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине, па и најновијим за 2016. годину, осим констатације да је постигнут извјестан напредак у области заштите личних података, између осталог се наводи и сљедеће „Потребно је повећати ниво кадровске попуњености Агенције за заштиту личних података.“

Имајући у виду горе наведене чињенице очекујемо да ће Парламентарна скупштина БиХ подржати Агенцију у превазилажењу наведених проблема.

III. РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

3.1. Надлежности Агенције

Агенција је самостална управна организација основана да би осигурала заштиту личних података у Босни и Херцеговини. У том смислу, чланом 40. Закона дефинисане су надлежности Агенције:

- ❖ надгледање спровођења одредби овог Закона и других закона о обради личних података,
- ❖ поступање по поднесеним приговорима носилаца података,

- ❖ подношење Парламентарној скупштини БиХ годишњег извјештаја о заштити личних података, који треба да буде доступан јавности,
- ❖ праћење услова за заштиту личних података давањем приједлога за усвајање или измјену закона који се односи на обраду личних података, те давање мишљења с приједлозима тих закона и старање о испуњавању критеријума заштите података који проистичу из међународних споразума обавезујућих за Босну и Херцеговину.

3.2. Овлашћења Агенције

У циљу успјешног обављања послова и задатака, законодавац је Агенцији дао следећа овлашћења:

- ❖ путем инспекције врши надзор над испуњавањем обавеза прописаних овим Законом,
- ❖ води Главни регистар,
- ❖ прима примједбе и приговоре грађана које се односе на кршење овог Закона,
- ❖ доноси спроведбене прописе, смјернице или друге правне акте, у складу са Законом,
- ❖ налаже блокирање, брисање или уништење података, привремену или трајну забрану обраде, упозорава или опомиње контролора,
- ❖ изриче казне у прекршајном поступку, односно подноси захтјев за покретање поступка у складу са овим Законом,
- ❖ даје савјете и мишљења у вези са заштитом личних података,
- ❖ сарађује са сличним органима у другим државама,
- ❖ врши друге дужности прописане Законом,
- ❖ врши надзор над изношењем личних података из Босне и Херцеговине.

Овим овлашћењима створена је реална претпоставка да се Агенција адекватно бави заштитом личних података. Агенција у оцјени законитости обраде личних података у сваком конкретном случају мора да одговори на четири питања, и то:

1. Да ли је дошло до мијешања у ово право?
2. Да ли је мијешање у складу са законом?
3. Да ли се обрада врши у сврху остварења једног од легитимних циљева?
4. Да ли је мијешање неопходно и пропорционално у демократском друштву?

3.3. Независност и капацитети Агенције

Независност Агенције је недјелива од капацитета, из простог разлога што само Агенција са довољно капацитета може бити независна. О значају независности Агенције говори се у свим досадашњим Извјештајима Европске комисије о напретку БиХ, али без посебних позитивних ефеката. Да ствари буду горе допринио је Савјет министара БиХ својим одлукама и поступцима, као што смо то напријед навели.

Независност Агенције је један од кључних фактора за реализацију међународно преузетих обавеза и за ефикасан и правилан рад Агенције. Потпуна независност Агенцији даје јој легитимитет да се бави повјереним пословима. Значај независности Агенције, као једног од кључних института заштите личних података, намеће потребу да се у сваком Извјештају о заштити личних података дâ осврт и на овај сегмент.

Прије свега, надзорни орган мора имати независну организацију. Члан 35. Закона у ставовима (1) и (2) прописује „Агенција је самостална управна организација основана да би се осигурала заштита личних података, на чијем је челу директор“ и „Агенција дјелује потпуно независно у извршавању дужности које су јој повјерене“. Директора и замјеника директора Агенције именује Парламентарна скупштина БиХ, која их може суспендовати и разријешити прије истека мандата у таксативно набројаним околностима у члану 45. Закона. Овим рјешењем је ојачан легитимитет Агенције иза кога стоји Парламентарна скупштина БиХ. Агенција не подноси извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ, већ извјештај о заштити личних података, чиме се жели спријечити утицај на Агенцију. То ни у ком случају не искључује одговорност и професионалност у раду Агенције, већ их оснажује. Независност за собом повлачи забрану обављања било којих профитабилних дјелатности и других дјелатности које би могле угрозити увјерење у њену независност. Наглашавамо појам „увјерење“ који спада у субјективни суд појединца о независности Агенције и који је самим тим посебно захтјеван. Независност и одговорност су у директној пропорцији и функционишу по систему спојених посуда – што је већа независност, то је и већа одговорност.

Финансијска независност Агенције као посебног буџетског корисника осигурана је чланом 36. Закона, који регулише да се средства потребна за финансирање рада Агенције осигуравају из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине. Међутим, сам поступак усвајања Закона о буџету отвара могућности утицаја на Агенцију, те би било потребно обезбиједити већи утицај Парламентарне скупштине БиХ у том дијелу.

Запослени у Агенцији имају статус државних службеника и запосленика. Проблем представља садашње рјешење у Закону о државној служби у институцијама БиХ, гдје се у поступку пријема државних службеника као главна институција налази Агенција за државну службу. Учешће директора је симболично што је свакако неприхватљиво и негативно утиче на независност Агенције. Законом о државној служби у институцијама БиХ је прописано да су од његове примјене изузети запослени у Централној банци БиХ и у Канцеларији омбудсмена за људска права у БиХ. Међутим, намеће се принципијелно питање због чега само ове двије институције. Државни службеници Агенције поступају у предметима гдје се као контролор појављује Агенција за државну службу што доводи у питање њихову непристрасност.

Агенција није класични орган управе, јер њен главни задатак је да надзире спровођење закона којима је регулисана обрада и заштита личних података, што подразумијева оцјену законитости обраде личних података. Ово су само неки од основа и параметара по којима се Агенција битно разликује од других управних организација и она свакако треба бити позиционирана у независне органе у пуном капацитету у свим законима који регулишу то питање.

Агенција мора имати капацитете за извршавање повјерених надлежности и овлашћења. Тренутно Агенција нема потребне капацитете (број запослених, буџет, смјештај, возила и сл.), да би законито и ефикасно обављала послове који су јој повјерени. Активности попут инспекцијских надзора, поступака по приговорима, мишљења, издавања прекршајних налога, учествовања у поступцима пред судовима, одржавање Главног регистра и друго, врло су захтјевне и подразумијевају довољне капацитете.

Агенција је овлашћена да издаје ауторитативне налоге. Када Агенција уочи незакониту обраду личних података, налаже мјере које је контролор дужан да предузме у одређеном року и да о

томе информише Агенцију. Исти члан прописује да Агенција може да захтијева од контролора или обрађивача да јој достави информацију или дозволи увид у било који документ и евиденцију у којима могу да буду лични подаци. Агенција има право да уђе у просторије у којима се врши обрада личних података, државне и службене тајне не представљају препреку за Агенцију, а јавни органи обавезни су да Агенцији на њен захтјев пруже помоћ у вршењу њене надлежности. Наравно, ово је на адекватан начин пропраћено казним одредбама. Рјешења Агенције су коначна и могу бити предмет оцјене само у управном спору пред Судом БиХ.

Једна од законских обавеза Агенције је да прати стање у области заштите личних података и да с тим у вези даје приједлоге, иницијативе и мишљења. У протеклом периоду је Агенција то и радила. Међутим, постоји проблем што предлагачи прописа којима се регулише заштита личних података, у правилу, не достављају приједлоге Агенцији на мишљење, јер то није системски ријешено. У Босни и Херцеговини постоји 14 законодавих органа који доносе законе којима се уређује обрада и заштита личних података. Посебно је важно поново указати на случајеве да јавни органи чије су обраде личних података биле предмет процјена Агенције, и као такве оцијењене неприхватљивим, прибјегавају измјенама закона и на тај начин настоје легализовати такву обраду. То је свакако неприхватљиво, јер пуким законским прописивањем не значи да је та обрада личних података уставна и оправдана.

Ширење знања о заштити личних података у оквиру комуникације са јавношћу један је од основних инструмената, који омогућавају ефикасност рада сваког надзорног органа које се бави заштитом личних података. Агенција ради активно на промоцији права која произлазе из заштите личних података те редовито извјештава јавност о својим активностима.

3.4. Инспекцијски надзори

У извјештајном периоду извршена су 103 инспекцијска надзора, од тога 56 редовних, 36 ванредних, те један ревизијски.

3.4.1. Редовни инспекцијски надзори

Редовни инспекцијски надзори извршени су на основу Годишњег плана рада инспекцијских надзора, у складу са којим су донесени мјесечни планови рада.

Годишњи план инспекцијских надзора доноси се са циљем усмјеравања надзора према тачно одређеним секторима, ради сагледавања стања у тој области. Мјесечним плановима рада инспекције су утврђени контролори који ће бити предмет надзора.

Редовни инспекцијски надзори су извршени у правним лицима која пружају телекомуникационе услуге, правним лицима којима је омогућен приступ регистрима и евиденцијама личних података које воде јавни органи и тужилаштвима.

- Инспекцијски надзори у правним лицима, пружаоцима телекомуникационих услуга

Инспекцијским надзорима је обухваћено 47 субјеката који пружају телекомуникационе услуге Интернета, кабловске телевизије и фиксне и мобилне телефоније. Одабир ових субјеката је

извршен на основу издатих дозвола за пружање наведених услуга, објављених на службеној страници Регулаторне агенције за комуникације БиХ, методом случајног узорка.

Инспекцијским надзорима је утврђено да већина наведених субјеката није извршила формално-правне обавезе прописане Законом, што значи да нису пријавили збирке личних података у Главни регистар Агенције, нису донијели план сигурности личних података, нити успоставили посебне евиденције о личним подацима који су дати трећој страни и сврси због које су дати, те евиденцију о одбијеним захтјевима носилаца личних података за приступ својим подацима. Осим недостатака, који се односе на испуњавање обавеза прописаних Законом, код ових контролора је утврђено да приликом успостављања уговорног односа са корисницима услуга, од корисника физичких лица захтијевају јединствени матични број, а у великом броју случајева и копију личне карте.

Правна лица, пружаоци телекомуникационих услуга, са корисницима закључују уговоре о пружању телекомуникационих услуга. Дакле, ради се о уговорном односу на који се примјењује Закон о облигационим односима и Закон о комуникацијама. Према овим прописима јединствени матични број и копија личне карте нису битни елементи уговора. Неспорно је право правних лица која пружају телекомуникационе услуге да треба да утврде идентитет корисника услуга. У том смислу, идентификација корисника услуге се може извршити увидом у идентификациони документ корисника услуге, те евидентирањем броја и назива органа који је исти издао. На основу ових података се од надлежних органа могу захтијевати и други подаци који могу бити неопходни у евентуално другим поступцима, као што је поступак наплате судским путем.

Услови за обраду јединственог матичног броја и копије личне карте прописани су у Закону о јединственом матичном броју и Закону о личној карти. Према истим прописима ови лични подаци се могу користити ако је то прописано посебним законом.

Од укупног броја извршених инспекцијских надзора, 3 нису ријешена, јер су извршени крајем 2016. године.

- Инспекцијски надзори у финансијским субјектима

Ови надзори су наставак инспекцијских активности у финансијском сектору који су у великој мјери извршени у 2015. години, и о чему смо детаљније извјештавали у протеклом периоду. У питању су финансијски субјекти, који у складу са регистрованом дјелатношћу имају приступ личним подацима у Централном регистру кредита код Централне банке БиХ. Подсјећамо, предмет ових инспекцијских надзора је утврђивање чињеница и околности под којима су запосленици тих субјеката извршили приступ личним подацима у Централном регистру кредита које води Централна банка БиХ. Појединачни контролисани приступи одабрани су методом случајног узорка, а према подацима из електронске евиденције приступа Централне банке БиХ.

Редовни инспекцијски надзори су извршени у четири банке и једној микрокредитној фондацији.

Инспекцијским надзорима је утврђено да су службеници наведених субјеката извршили приступе подацима у Централном регистру кредита правних и физичких лица у БиХ у складу са важећим прописима и да су приступи основани.

- Инспекцијски надзори у тужилаштвима

И ове активности су предузете као наставак редовних инспекцијских надзора у тужилаштвима које су започете у 2014. години а обустављене због вођења истраге против директора Агенције.

Предмет инспекцијских надзора биле су збирке личних података и испуњавање обавеза прописаних Законом. Извршени су инспекцијски надзори у преостала четири тужилаштва, међу којима и у Тужилаштву БиХ.

Након извршених надзора донесена су рјешења за Кантонално тужилаштво Посавског кантона и за Окружно јавно тужилаштво у Добоју. Констатовано је да је Кантонално тужилаштво Посавског кантона испунило све формално-правне обавезе прописане Законом, осим пријаве збирки личних података Агенцији, док Окружно јавно тужилаштво у Добоју није извршило ниједну од тих обавеза, па су у складу с тим наложене мјере.

За друга два Тужилаштва нису донесена рјешења, јер су извршени крајем 2016. године.

- Контролори којима су наложене управне мјере:

1. Еуропронет Босниа д.о.о. Сарајево
2. ТЗ д.д. Сарајево
3. Софтнет д.о.о. Сарајево
4. Аираба д.д. Сарајево
5. Тим Консалтинг д.о.о. Сарајево
6. Алфанет д.о.о. Приједор
7. Алвател д.о.о. Зеница
8. Тим: Медиа д.о.о. Сарајево
9. Бридистел д.о.о. Брчко дистрикт БиХ
10. Елта кабел д.о.о. Добој
11. Акт.онлајн д.о.о. Сарајево
12. Цетстрим д.о.о. Сарајево
13. Хесел д.о.о. Какањ
14. ИЗИ мобил телекомуникације д.о.о. Сарајево
15. Дасто Семтел д.о.о. Бијељина
16. Телрад Нет д.о.о. Бијељина
17. Медиа-нет БХ д.о.о. Сарајево
18. Аустрофон д.о.о. Тузла
19. Форма д.о.о. Високо
20. Глобал Интернет д.о.о. Нови Травник
21. К-нет д.о.о. Дервента
22. Мрежа д.о.о. Мостар
23. Пинком д.о.о. Мостар
24. Катарина д.о.о. Мостар
25. Елта-МТ д.о.о. Тузла

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

26. Елит-М д.о.о. Бијељина
27. Амб-нет д.о.о. Живинице
28. Медиа ску д.о.о. Живинице
29. Мис.нет д.о.о. Бихаћ
30. Телинеа д.о.о. Бихаћ
31. Ћутук д.о.о. Жепче
32. Монинг д.о.о. Жепче
33. Стокић д.о.о. Добој
34. Навиго СЦ д.о.о. Бања Лука
35. Блицнет д.о.о. Бања Лука
36. МХ „Електропривреда РС“ Требиње, ЗП „Електро Добој“ а.д. Добој
37. Телеску д.о.о. Градачац
38. ДСЛ Електроника д.о.о. Модрича
39. Стар-Тел д.о.о. Столац
40. АСК Радио Студио Илица
41. Ланако д.о.о. Бања Лука
42. Трион тел д.о.о. Бањалука
43. Телеклик д.о.о. Бањалука
44. ТелеГруп д.о.о. Бања Лука
45. КГ-1 д.о.о. Горажде
46. Неон солуције д.о.о. Калесија
47. Сиол д.о.о. Сарајево
48. Тужилаштво Босне и Херцеговине
49. Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона Бихаћ
50. Округно јавно тужилаштво у Добоју

3.4.2. Ревизијски инспекцијски надзори

У току 2016. године извршен је један ревизијски инспекцијски надзор, у ОШ „Ђура Јакшић“ Бања Лука, у циљу контроле извршења наложених мјера Агенције, које су донесене по приговору Н.М. због незаконитог коришћења видеоназора.

И овом приликом морамо истаћи да с обзиром на ограничене капацитете, Агенција није била у могућности да изврши већи број ревизијских надзора. На овај начин се доводи у питање њена ефикасност. Само ако се у потпуности и на правилан начин може контролисати да ли су извршене наложене мјере Агенције, онда ће и ефекти њеног рада бити оптимални.

3.4.3. Ванредни инспекцијски надзори

Ванредни инспекцијски надзори се врше уколико се у поступку по приговору или поступку по службеној дужности утврђивање чињеница и околности значајних за рјешавање не може постићи на други начин.

Извршено је укупно 36 ванредних инспекцијских надзора, од чега 28 у поступку по приговору, а осам у поступку по службеној дужности. Контролори у којима су извршени ванредни инспекцијски надзори су различити: општински органи, комунална предузећа, оператери телекомуникација, банке, домови здравља, маркетиншка предузећа, продајни објекти, стамбени објекти, школске, предшколске установе и др.

Више појединости у вези са извршеним инспекцијским надзорима биће обрађено у дијелу који се односи на приговоре или поступке по службеној дужности.

3.4.4. Жалбе контролора

На рјешење инспектора донесено у поступку редовног и ванредног инспекцијског надзора, контролор може изјавити жалбу директору Агенције као другостепеном органу.

У извјештајном периоду изјављене су четири жалбе контролора на рјешење инспектора. Жалбе су изјавила три контролора из јавног сектора и један контролор из приватног сектора. У свим случајевима жалбе су одбијене као неосноване.

3.4.5. Инспекцијски надзори из 2015. године

У овом извјештајном периоду окончани су и поступци у вези са 42 редовна инспекцијска надзора извршена у 2015. години. Ови надзори су се односили на провјеру законитости приступа регистрима који садрже личне податке, од стране овлашћених службеника тих контролора.

Донесена су 42 рјешења из редовних инспекцијских надзора и то: 11 рјешења за полицијске органе, пет рјешења за управе за инспекцијске послове, три за пореске управе, 23 рјешења за банке и микрокредитна друштва.

Рјешењима су обустављени поступци са указивањем на уочене недостатке, јер су контролисани субјекти приступ регистрима, који садрже личне податке, углавном вршили на законит начин.

Упоредни подаци за 2009 – 2016

ИНСПЕКЦИЈСКИ ПОСЛОВИ								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно	21	40	17	99	111	88	90	93
Редовни	21	15	12	34	53	43	53	56
Ревизијски	0	21	1	2	1	2	1	1
Ванредни	0	4	4	63	57	43	36	36
Жалбе	3	3	2	14	8	2	1	4



3.5. Приговори

Сваки носилац личних података, физичко лице на којег се подаци односе, има право да поднесе приговор Агенцији када сазна или посумња да су контролор или обрађивач података повриједили његово право или да постоји директна опасност за повреду права. Право на подношење приговора је прописано у члану 30. Закона.

3.5.1. Рјешавање по приговорима

У извјештајном периоду запримљено је 113 приговора носилаца личних података. Против јавних органа поднесено је 56 приговора, док је 57 приговора поднесено против других субјеката, као што су банке, микрокредитне организације, различити привредни субјекти, представници етажних власника, адвокати и физичка лица.

У цјелости је усвојено 30 приговора, док су дјелимично усвојена два приговора. Двадесет осам приговора је одбијено. Донесено је 28 закључака којима су окончани поступци по приговору, због ненадлежности, одустајања странке, неуредности поднеска или због тога што су контролори отклонили неправилности прије доношења рјешења. Дванаест приговора је у поступку рјешавања.

Из претходне године је ријешено 14 приговора, док су три приговора достављена у рад надлежном органу, и то два Информационом повјеренику Словеније, а један Федералном министарству унутрашњих послова.

3.5.2. Приговори против контролора из јавног сектора

Против јавних органа поднесено је 57 приговора. Двадесет три приговора су усвојена као основана у цјелости, док је један усвојен као дјелимично основан. Деветнаест приговора су одбијени као неосновани. Девет приговора је окончано закључком због ненадлежности и због одустајања подносиоца приговора. Пет приговора је у поступку рјешавања. Један приговор је достављен надлежном органу на рјешавање.

• Контролори против којих су приговори усвојени као основани:

1. Министарство унутрашњих послова Средњобосанског кантона и Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање Мостар, Кантонална административна служба Травник – обрада података о посебном стажу,
2. Министарство унутрашњих послова Средњобосанског кантона и Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање Мостар, Кантонална административна служба Травник – обрада података о посебном стажу,
3. ЈУ Центар за дјецу и омладину са посебним потребама „Лос Росалес“ Мостар – тражење увјерења о некажњавању и увјерења да се против кандидата не води кривични поступак уз пријаву на конкурс за пријем у радни однос,
4. Републичка управа за геодетске и имовинск - правне послове Републике Српске – тражење од кандидата да достави потврду о некажњавању уз пријаву на Захтјев за изражавање интереса - Вишеград,
5. ЈУ Трећа основна школа Илица – обрада личних података о имену и презимену подносиоца представке у позивима и обавјештењима за одржавање сједница Школског одбора
6. КЈКП „Водовод и канализација“ д.о.о. Сарајево – обрада личних података новог корисника комуналне услуге и промјена броја чланова домаћинства у зградама колективног становања доказује се изјавом представника етажних власника или изјавом два етажна власника,
7. Град Тузла – обрада личне карте на улазу за вријеме боравка у службеним просторијама које користи Град Тузла,
8. ЈУ Основна школа „Алија Наметак“ Сарајево – обрада личних података путем видеонадзора,
9. Општински суд у Бихаћу – достављање позива у кривичном поступку, на радно мјесто путем коверте насловљене на руководиоца Царинске испоставе Граничног прелаза Изачић,
10. Општина Домаљевац-Шамац – тражење копије личне карте уз захтјев за додјелу новчане помоћи за обнову поплавлених стамбених простора по Трећем јавном позиву,
11. Министарство унутрашњих послова Унско - санског кантона – објављивање имена и презимена лица пријављеног због чињења кривичног дјела, у сврху емитовања телевизијског прилога на Федералној телевизији,
12. Министарство унутрашњих послова Кантона 10 – обрада података о условној осуди у кривичној евиденцији након истека законског рока,
13. Фонд за изградњу станова Кантона Сарајево – обрада личних података запосленог у Фонду од стране другог запосленика Фонда и обрада личних података путем видеонадзора,
14. Општина Илица – обрада овјерене копије личне карте у поступку пријаве чињенице смрти умрлог лица

15. ЈП Комунално д.о.о. Брега – обрада нетачних личних података о послодавцу у приједлогу за извршење,
16. Министарство унутрашњих послова Тузланског кантона, Полицијска управа Тузла, Полицијска станица Челић – достављање личних података достављање трећој страни,
17. Пољопривредни завод Унско-санског кантона Бихаћ – неовлашћен приступ личним подацима у персоналном досијеу,
18. Министарство унутрашњих послова Зеничко - добојског кантона, Полицијска станица Високо и Агенција за промотивне услуге www.visoko.co.ba – давање Службене забиљешке са личним подацима Х. З. Е. К. и објављивање исте на веб порталу www.visoko.co.ba,
19. Федерално министарство унутрашњих послова, Федерална управа полиције - обрада личних података о имену и презимену у акту којим се тражи документација и информације ради провјера навода из кривичне пријаве,
20. Министарство за рад, социјалну политику, расељена лица и избјеглице Кантона Сарајево – обрада увјерења о кривичном и прекршајном некажњавању кандидата у процедури именовања предсједника и чланова управног и надзорног одбора јавних установа из области рада, социјалне политике, расељених лица и избјеглица Кантона Сарајево,
21. Федерално министарство околиша и туризма – обрада списка лица која су положила испит за туристичког водича, са адресом становања, на веб страници,
22. ЈП „Рад“ Лукавац – обрада списка дужника за испоручену топлотну енергију на порталима,
23. БХ Телеком д.д. Сарајево – обрада личних података у уговорима закљученим са Асоцијацијом иноватора Босне и Херцеговине.

3.5.3. Приговори против контролора из приватног сектора

Против контролора из приватног сектора поднесено је 56 приговора. У цјелости је усвојено седам приговора, док је један приговор усвојен као дјелимично основан. Деветнаест приговора су одбијени као неосновани, 19 приговора је окончано закључком због ненадлежности или неуредности поднеска, а седам приговора је у поступку рјешавања. Три приговора су достављена надлежном органу на рјешавање.

• Контролори против којих су приговори усвојени као основани:

1. Раифаисен Банк БиХ д.д. Сарајево – обрада личних података у сврху директног маркетинга,
2. „Фрукта траде“ д.о.о. Дервента – тражење копије личне карте и возачке дозволе у конкурсној процедури,
3. Аваз - рото прес д.о.о. Сарајево и ЈУ Дом здравља Кантона Сарајево – обрада личних података о здравственом стању запосленика,
4. С. Х. – обрада личних података путем видеонадзора у ресторану „Фонтана“ Јајце,
5. „Витапур“ д.о.о. Сарајево – коришћење личних података у сврху директног маркетинга,
6. Адико Банк д.д. Сарајево – обрада јединственог матичног броја у тужби поднесеној Општинском суду у Сарајеву,
7. СЕИК д.о.о. Сарајево, Подружница Хотел „Резиденс Ин бај Мариот“ Сарајево – обрада личних података гостију у сврху коришћења хотелског смјештаја.

3.5.4. Примјери из праксе

- Откривање идентитета пријавиоца кривичног дјела, од стране полиције, субјекту на кога се пријава односи

Приговор носиоца личних података, пријавиоца кривичног дјела, против Федералне управе полиције, због откривања његовог идентитета правном лицу на којег се његова пријава односи, усвојен је као основан. Федерално министарство унутрашњих послова је упозорено да не открива личне податке о пријавиоцима кривичних дјела уколико то није неопходно за извршење полицијских послова.

Федерално министарство је у изјашњењу истакло да је, поступајући по налогу надлежног тужилаштва, од субјекта против којег је поднесена кривична пријава, тражило документацију и информације које су наведене у пријави. Такође, наводе да приликом истицања ових захтјева морају образложити основе сумње због које се тражи одређена документација, а који су у овом случају произлазили из кривичне пријаве. Истакнуто је и то да је подносилац приговора, као пријавилац кривичног дјела, у самој кривичној пријави навео своје име и презиме, али није навео „потребу за скривањем идентитета“ из чега, по њиховом мишљењу, произлази да је дао сагласност за обраду његових личних података.

Према Закону, сагласност представља „свјесну назнаку жеље носиоца података дати слободном вољом којом носилац података даје свој пристанак да се његови лични подаци обрађују.“

Контролори из јавног сектора, полицијски органи, имају законом утврђене надлежности и на њих се односи правило да могу обрађивати личне податке без сагласности носиоца података, јер обраду врше у складу са законом или је обрада неопходна да би се испуниле надлежности утврђене законом. Дакле, Федерално министарство је захтијевајући документацију и информације од предметног субјекта навело и податке о пријавиоцу тог дјела, не правдајући то конкретном потребом, већ сматрајући да је подносилац с тим сагласан.

Федерално министарство је поступило противно правилима властитих прописа „јер ова обрада није била неопходна за испуњење полицијског задатка“, јер је све тражене податке могло захтијевати и без откривања идентитета пријавиоца. Федерално министарство је требало цијенити и претпоставити да откривање података о пријавиоцу дјела на наведени начин може бити штетно за јавни интерес, са аспекта повјерења према полицијским органима, те повјерљивости његових података, као лица које је у доброј вјери и намјери навело своје име и презиме.

Напријед наведеним радњама Федерално министарство унутрашњих послова је обрађивало личне податке подносиоца приговора противно принципу сврхе у коју су подаци прикупљени.

- Објављивање личних података на службеној Интернет страници, од стране јавног органа, о лицима која су положила испит за туристичког водича

Приговор носиоца личних података против Федералног министарства околиша и туризма, због објављивања његових личних података, на службеној Интернет страници, у сврху његовог обавјештавања да је кандидат за полагање испита за туристичког водича и да је тај испит положио, усвојен је као основан. Федералном министарству је забрањено да објављује личне податке на овај начин.

Лични подаци, који су објављени на службеној веб страници односили су се на име и презиме, име оца адресу становања, кантон и познавање страног језика. Према изјашњењу Федералног министарства, разлози објављивања ових података су велики број кандидата, њих 228, које није било могуће контактирати телефоном.

Обрада личних података од стране Федералног министарства на овакав начин је неприхватљива и супротна принципу правичности и законитости. Свакако да је обавјештавање кандидата за полагање испита нужна радња за спровођење испита, али обавјештавање шире јавности о томе није начин и средство да се то и постигне.

Објављивање резултата испита за подносиоца приговора и остале кандидате тиче се само њих и није допуштено да о истим буде обавјештена цјелокупна јавност.

Забрињавајућа је спознаја да Федерално министарство не поштује правила управног поступка, које је дужно примјењивати, а којима је прописано обавјештавање странака и других учесника у поступку и достављање писмена.

Федерално министарство је, током трајања поступка пред Агенцијом, уклонило личне податке са службене веб странице, али то није спријечило посљедицу, да се спорни садржај може пронаћи на Интернету. Личне податке са службене Веб странице су преузели Интернет претраживачи, Yahoo и Бинг. Посљедица објаве личних податка на службеној веб страници је да су тако објављени лични подаци доступни широј јавности на неодређени временски период.

Напријед наведеним радњама Федерално министарство је обрађивало личне податке противно принципу правичности и законитости и принципу сврхе.

- Задржавање личних података о условној осуди, од стране полицијског органа, након истека рока за њено брисање

Приговор носиоца личних података против Министарства унутрашњих послова Кантона 10, због обраде личних података о условној осуди и након истека законског рока за њено чување, усвојен је као основан. Министарству унутрашњих послова Кантона 10 наложено је да спроведе поступак за брисање казне. Пресуда се односи на утврђену казну затвора од шест мјесеци, условно на једну годину и шест мјесеци.

Подносилац приговора се обратио Министарству унутрашњих послова са захтјевом за издавање увјерења из кривичне евиденције, када му је издато увјерење са подацима о изреченој условној осуди из 2006. године. Том приликом је и упућен да се обрати надлежном суду за брисање исте. Суд је потврдио да је цијели спис предмета уништен по истеку прописаног рока, те да брисање треба спровести надлежни полицијски орган.

Кривични закон прописује сљедеће одредбе у вези са брисањем условне осуде; „Условна осуда се брише из казнене евиденције по истеку рока од једне године, од дана престанка времена провјеравања, ако за то вријеме осуђеник не почини ново кривично дјело“. „Када брисање осуде по закону наступа истеклом одређеног времена и под условом да осуђени у том времену не учини ново кривично дјело, рјешење о брисању осуде доноси по службеној дужности орган надлежан за вођење послова казнене евиденције.“

Министарство унутрашњих послова не само што није поступило по наведеним одредбама, већ је подносиоца приговора упутило да се обрати суду за достављање доказа неопходних за брисање условне осуде, иако је те податке већ посједовао. Позивање Министарства унутрашњих послова на „судско брисање условне осуде“ се односи на случај „шутње администрације“ односно, уколико „надлежни орган у року 30 дана по поднесеном захтјеву не донесе рјешење о брисању“.

Подаци из казнене евиденције спадају у посебне категорије личних података, јер имају већи утицај на приватност њихових носилаца од других врста личних података, па се означавају и као „осјетљиви подаци“.

Због наведеног утицаја, Закон у посебном члану утврђује услове за обраду тих података. С тим у вези, област кривичног законодавства садржи прецизне норме о надлежности за вођење казнене евиденције, врстама личних података, временском периоду, те о другим аспектима обраде личних података у евиденцији. Непридржавање ових норми од стране надлежних јавних органа представља њихово противправно мијешање у приватност појединаца. Подносилац приговора је због незаконитог поступања Министарства унутрашњих послова Кантона 10 могао бити ускраћен у реализацији различитих права, чије остваривање зависи од његовог статуса у кривичној евиденцији.

Напријед наведеним радњама Министарство унутрашњих послова је обрађивало личне податке противно принципу правичности и законитости, те принципу временског ограничења.

- Достављање позива у кривичном поступку на радно мјесто осумњиченог путем коверте насловљене на руководиоца оосумњиченог са описом кривичног дјела

Приговор носиоца личних података против Општинског суда у Бихаћу због достављања позива као оптуженом у кривичном поступку, на радно мјесто путем коверте насловљене на руководиоца, уз навођење кривичног дјела, усвојен је као основан. Општинском суду је наложено да позиве, које упућује оптуженом у кривичном поступку, доставља у затвореној коверти насловљеној на име оптуженог.

Општински суд је, ради достављања на радном мјесту, коверту са позивом подносиоцу приговора као оптуженом и позивом уз обавијест, насловио и доставио на руке руководиоца на радном мјесту подносиоца приговора. Акт Суда под називом „Уручење позива име и презиме оптуженог“, који је насловљен и уручен његовом руководиоцу, садржи личне податке осумњиченог који се односе на навођење кривичног дјела.

Општински суд је у свом изјашњењу изнио наводе да се подносилац приговора као оптужени на два заказана рочишта није одазвао. Како претходни позиви за рочиште оптуженом нису могли бити уручени на кућну адресу, судећи судија је након сазнања о мјесту запослења одредио да се осумњиченом уз обавијест има доставити и позив за саслушање на адресу из

Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,

Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251

оптужбе и на радном мјесту. Даље је наведено, да је позив осумњиченом упућен посредством руководиоца са молбом да му се позив уз обавијест уручи. Судајем судији није познато у каквој се коверти позив уручује.

Према Закону о кривичном поступку позивање се врши достављањем затвореног писаног позива који садржи: назив органа који позива, име и презиме оптуженог, назив кривичног дјела које му се ставља на терет, мјесто гдје оптужени има да дође, дан и сат када треба да дође, означање да се позива у својству оптуженог и упозорење да ће у случају недоласка бити принудно доведен, да је дужан одмах обавијестити тужиоца, односно суд, о промјени адресе, као и о намјери да промијени боравиште и службени печат и потпис тужиоца, односно судије који позива.

Ако се достављање има обавити на радном мјесту лица којем се писмено има доставити, а то лице се тамо не затекне, писмено се може уручити лицу овлашћеном за пријем поште које је дужно примити писмено, или лицу које је запослено на истом мјесту, ако оно пристане примити писмено.

Дакле, ове одредбе не прописују да се ради достављања на радном мјесту коверта са позивима за оптуженог насловљава и доставља његовом руководиоцу или послодавцу, како је то урадио Општински суд, као ни то да тим лицима могу бити познати разлози позивања.

Неспорно је да Општински суд има обавезу да у циљу избјегавања одуговлачења поступка и наступања застаре врши позивање подносиоца приговора, али такву обраду личних података мора вршити у оквиру релевантног закона који јасно и недвосмислено прописује начине личног и посредног достављања писмена оптуженом. Општински суд је истовремено дужан да поштује и право на приватност оптуженог у односу на лица која не учествују у кривичном поступку.

Напријед наведеним радњама Општински суд је обрађивао личне податке подносиоца приговора противно принципу правичности и законитости.

- Објављивање личних података у позивима и обавјештењима за одржавање сједница школског одбора, на огласној плочи школе

Приговор носиоца личних података, против ЈУ „Трећа основна школа Илица“, због објављивања његових личних података у позивима и обавјештењима за одржавање сједница Школског одбора, Наставничког и Одјеленског вијећа, те записницима са сједница Школског одбора, на огласној табли школе. Школи је забрањено да у актима које објављује на огласној плочи наводи личне податке подносилаца представки.

Путем огласне плоче били су објављени име и презиме подносиоца приговора, као подносиоца представке, уз навођење предмета његове представке „кршење дјечијих и људских права“ у оквиру појединих тачака дневног реда, против Школе.

Према прописима који регулишу рад школских и надзорних одбора, прописано је да се „одлуке, закључци и ставови школског одбора објављују јавно путем огласне табле одмах, а најкасније три дана након окончања сједнице“, те да се „дневни ред са заказаним датумом одржавања сједнице Школског одбора обавезно поставља на огласну таблу школе“.

Према Правилима јавне установе утврђено је „да се пословном тајном нарочито сматрају подаци садржани у молбама, захтјевима и прилозима грађана и правних лица упућених школи, као и подаци садржани у тим прилозима“.

Дакле, Школа није поклонила дужну пажњу овим правилима, нити је водила рачуна да приликом објављивања личних података подносиоца представке, те изношењем предмета представке, чини доступним јавности личне податке подносиоца приговора у контексту врло осјетљивих питања, као што је кршење дјечијих и људских права.

Напријед наведеним дјеловањем Школа је обрађивала личне податке противно принципу правичности и законитости, те принципу сврхе.

- Прикупљање овјерених копија личних карата подносилаца захтјева у поступку пријаве чињенице смрти

Приговор носиоца података против Општине Илиџа, због прикупљања овјерене копије личне карте у поступку пријаве смрти, усвојен је као основан. Општини Илиџа је забрањено да прикупља овјерене копије личних карата подносилаца захтјева за пријаву смрти умрлог лица.

Општина је од подносиоца приговора, као подносиоца захтјева за пријаву чињенице смрти, захтијевала прилагање овјерене копије личне карте у сврху утврђивања његовог идентитета. Према изјашњењу Општине исто је прописано Законом о матичним књигама и Упутством о начину вођења матичних књига.

Законом о личној карти је прописано да се „од држављана БиХ може тражити копија личне карте само у поступку ревизије или престанка држављанства БиХ и када је то прописано законом“.

Закон о матичним књигама прописује: „Чињеницу смрти дужни су пријавити чланови породице, односно чланови домаћинства с којима је умрли живио. Ако њих нема или су у немогућности то учинити, чињеницу смрти дужна су пријавити друга лица с којима је умрли живио или други чланови породице који су дознали за смрт, односно лица у чијем је стану наступила смрт. Ако нема ни тих лица, чињеницу смрти дужно је пријавити лице које је прво дознало за смрт.“

Дакле, релевантни закони не прописују прикупљање овјерених копија личних карата подносилаца захтјева у поступку пријаве смрти.

Неспорно је право Општине да утврди идентитет лица које пријављује одређене чињенице које се уписују у матичне књиге. Идентитет физичког лица се утврђује увидом у његову личну карту и након тога уписивањем неопходних података садржаних у личној карти. Поред података о имену и презимену и сродству, може се евидентирати и број личне карте на основу које је утврђен идентитет и назив органа које је исту издао, без прикупљања копија личних карата.

Напријед наведеним радњама Општина је обрађивала личне податке подносиоца приговора супротно принципу правичности и законитости.

- Обрада личних података у поступку регистрације нових корисника комуналне услуге путем изјаве предсједника етажних власника или изјавама два етажна власника

Приговор носиоца личних података, против КЈКП „Водовод и канализација“ д.о.о. Сарајево, због захтијева да се регистрација новог корисника комуналне услуге и промјена броја чланова домаћинства у зградама колективног становања доказује изјавом представника етажних власника или изјавом друга два етажна власника, усвојен је као основан. Комуналном предузећу је наложено да поступак регистрације новог члана и промјене броја чланова домаћинства врши у складу са мјеродавним кантоналним прописом уз поштовање права на приватност и заштиту података.

Подносилац приговора је, у покушају да одјави члана породице из заједничког домаћинства, ради умањења рачуна за потрошену воду, комуналном предузећу понудио материјални доказ, да је надлежном суду поднио захтјев за развод брака - повратницу да је суд запримио такав захтјев као доказ да он и његов брачни супружник не станују на истој адреси.

Комунално предузеће је у кореспонденцији са подносиоцем приговора истакло да само овлашћени представник зграде колективног становања може извршити пријаву и одјаву потрошача и да не постоји други начин пријаве и одјаве у зградама гдје се потрошачима обрачун и фактурисање врши на основу броја пријављених чланова или у недостатку представника етажних власника овјереним изјавама два друга етажна власника.

Уредбом о општим условима за снабдијевање водом за пиће, обраду и одвођење отпадних и атмосферских вода, коју је донијела Влада Кантона Сарајево, прописано да је корисник услуге дужан у року од осам дана од дана настале промјене писаним путем пријавити даваоцу услуге сваку промјену која је од утицаја на међусобне уговорне односе, нарочито ако изврши промјену власништва, промјену категорије потрошача, промјене које се односе на број чланова домаћинства корисника услуге и сл.

Неспорно је право Комуналног предузећа да, у случајевима када се обрачун потрошене воде врши путем заједничког водомјера, има тачне податке о власницима стана и о броју чланова сваког појединачног домаћинства. Међутим, непримјерен је начин да напријед наведено мора бити потврђено од стране представника етажних власника или два друга етажна власника. У том случају би корисник услуге био дужан своју приватност изложити трећим лицима које не мора ни познавати.

Напријед наведеним дјеловањем Комунално предузеће је обрађивало личне податке подносиоца приговора противно принципу правичности и законитости.

- Захтијевање потврда о некажњавању од кандидата у конкурсној процедури

Приговор носиоца личних података против Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове Републике Српске, због тражења потврда о некажњавању од кандидата у конкурсној процедури за изражавање интереса у процесу успостављања катастра

непокретности, усвојен је као основан. Геодетској управи је наложено да уништи запримљену потврду о некажњавању, те је упозорена да не захтијева прилагање потврда о некажњавању.

Геодетска управа је у образложењу свог поступања истакла да су кандидати изразили интерес за остваривање права која би проистекла из евентуалног закључења уговора о дјелу, те да је пријавом настала њихова обавеза да доставе тражену документацију. Радило се о ангажовању консултаната за рад у комисијама за излагање података о непокретностима и утврђивању права на непокретностима при Пројекту регистрације некретнина у складу са смјерницама Свјетске банке, те да је сам текст захтјева за изражавање интереса, као и услови за ангажовање, одобрени од Свјетске банке.

Надаље, Геодетска управа је у свом изјашњењу, као правни основ за тражење података о некажњавању, навела да је у складу са релевантним чланом кривичног закона прописано да се грађанима на њихов захтјев, могу дати подаци о њиховој осуђиваности или неосуђиваности само ако су им ови подаци потребни ради остваривања њихових права или интереса, те да је пријављивањем на предметни Захтјев за изражавање интереса настала обавеза кандидата да доставе увјерење о некажњавању ради евентуалног закључивања уговора о дјелу.

Кривични закон прописује да се подаци из кривичне евиденције могу на образложен захтјев дати државним органима, предузећима и другим правним лицима, ако још трају одређене правне посљедице осуде или мјере безбједности или ако за то постоји оправдан интерес заснован на закону, те је прописано да нико нема право да тражи од грађана да поднесе доказ о својој осуђиваности или неосуђиваности.

Геодетска управа није имала право тражити од грађана да донесу доказ о својој осуђиваности, односно неосуђиваности, него је требало да службеним путем затражи податак од надлежног органа који води евиденцију о томе и то само за изабране кандидате, под условом да за то има оправдан интерес заснован на закону.

Напријед наведеним радњама Геодетска управа је обрађивала личне податке подносиоца приговора противно принципу правичности и законитости.

- Достављање личних података о здравственом стању запосленог, на захтјев послодавца, од стране здравствене установе

Приговор носиоца личних података, против Друштва за издавачку и штампарску дјелатност Аваз - рото прес д.о.о. Сарајево и ЈУ Дом здравља кантона Сарајево због обраде личних података о здравственом стању је усвојен као основан. Дому здравља је забрањено да у току привремене спријечености за рад пацијената њиховим послодавцима доставља податке са описом дијагнозе, врсте и начина пружених услуга, а Аваз - рото прес-у је наложено да уништи информацију коју је запримио од Дома здравља.

Послодавац је у току привремене спријечености за рад запосленог писменим актом од здравствене установе затражио информацију о његовом здравственом стању, са образложењем да ли је способан обављати послове на које је распоређен. Здравствена установа је доставила информацију, која садржи податке о медицинским дијагнозама, врсти, начину и периоду пружања медицинских услуга, те да се не може изјаснити да ли је запослени здравствено способан обављати послове на које је распоређен.

Према Закону о здравственом осигурању привремену спријеченост за рад утврђује изабрани доктор медицине примарне здравствене заштите у здравственој установи, односно приватној пракси, те о томе обавјештава осигураника, његовог послодавца и надлежни кантонални завод здравственог осигурања. За вријеме привремене спријечености за рад осигураника, односно за вријеме коришћења права на накнаду плате, врши се надзор од стране контролора кантоналног завода осигурања и правног, односно физичког лица, за вријеме за које оно исплаћује накнаду плате на терет својих средстава.

Послодавац је имао доказе о привременој спријечености за рад запосленог, али је упутио захтјев за додатним информацијама да ли је запослени способан за рад услед разлога због којих користи боловање, иако је требало да зна да је за регулисање њихових међусобних односа довољна чињеница да је исти редовно достављао извјештаје о привременој спријечености за рад на начин као је то прописано релевантним законом.

Здравствена установа која је запримила такав захтјев морала је утврдити да ли је надлежна да даје такве информације о здравственом стању. Не водећи рачуна о томе, здравствена установа је доставила информације са личним подацима: опис дијагнозе, врста и временско трајање пружених медицинских услуга, иако се те врсте података од послодавца нису ни тражиле.

Према правилнику о утврђивању привремене спријечености за рад, због болести, повреде или других околности, здравствена установа доставља послодавцу на за то прописаном обрасцу информације због чега је запослени привремено спријечен за рад.

Дакле, здравствена установа треба бити упућена да, осим на за то прописаном обрасцу, не може на други начин обавјештавати послодавца о здравственој способности запосленог.

Према Закону о правима, обавезама и одговорностима пацијената подаци из медицинске документације спадају у личне податке о пацијенту и представљају службену тајну у што спадају и дознаке за боловање које се уручују послодавцу у затвореној коверти, што значи да се трећој страни не могу достављати без законитог правног основа.

Подаци о здравственом стању спадају у посебне категорије личних података, те су Законом прописани и посебни услови за њихову обраду. Један од услова јесте и „да је њихова обрада потребна за извршење обавеза или посебних права контролора из подручја радног права у оној мјери у којој је законом овлашћен“.

Напријед наведеним радњама од стране Друштва за издавачку и штампарску дјелатност Аваз - рото прес д.о.о. Сарајево и ЈУ Дом здравља кантона Сарајево лични подаци подносиоца приговора су обрађени супротно принципу правичности и законитости.

- Обрада личних података у сврху директног маркетинга од стране банке

Приговор носиоца личних података против Раифаисен Банке дд БХ, због упућивања нежељених позива на његов телефон у сврху директног маркетинга, усвојен је као основан. Банци је наложено да избрише личне податке подносиоца приговора из евиденције установљене у сврху директног маркетинга.

Подносилац приговора је истакао да никада није био клијент Банке, нити је контактирао Банку на било какав начин, те да се његов број телефона не налази у телефонском именику.

У спроведеном поступку је утврђено да је подносилац приговора у ранијем периоду извршио платну трансакцију у унутрашњем платном промету. Том приликом Банка је од подносиоца приговора прикупила податке о његовом имену и презимену, адреси и броју мобилног телефона. Податке прикупљене у сврху извршења платне трансакције, службеник Банке је унио у електронску евиденцију лица која се контактирају у сврху директног маркетинга.

Чланом 26. Закона је прописано да носилац личних података има право да поднесе бесплатан приговор на захтјев контролора у погледу будућег коришћења или преноса његових личних података у сврху директног маркетинга или да буде обавијештен прије него што његови подаци буду први пут пренесени трећој страни. У случају да носилац личних података не да сагласност, лични подаци се не могу доставити трећој страни.

Из ових одредби Закона јасно произлази да носилац података има право да одлучи у погледу обраде личних података у сврху директног маркетинга. Уколико се успротиви таквој обради, може поднијети приговор у погледу будућег коришћења личних података који су обавезујући за контролора.

Дакле, Банка је личне податке које је прикупила у сврху извршења платне трансакције искористила за упућивање промотивних позива, без претходне сагласности подносиоца приговора. Банка је била дужна да прибави сагласност носиоца података, односно да приликом извршења платне трансакције истог обавијести о свим условима обраде личних података у сврху директног маркетинга.

Напријед наведеним радњама Банка је обрадила личне податке подносиоца приговора супротно принципу сврхе, који прописује да се лични подаци прикупљени у посебне изричите и законите сврхе не обрађују на било који начин који није у складу са том сврхом.

- Обрада личних података путем камере видеонадзора постављене на објекту ресторана

Приговор носиоца личних података против власника ресторана „Фонтана“ Јајце, због обраде личних података употребом камере видеонадзора инсталиране на објекту, усвојен је као основан. Власнику ресторана је наложено да донесе одлуку о правилима видеонадзора и да камере усмјери у таквом положају да у опсегу имају искључиво улаз у ресторан, а не на степениште зграде у којој живи подносилац приговора.

У приговору је истакнуто да је спорна камера видеонадзора постављена тако да обухвата заједнички улаз у два засебна објекта, односно степениште зграде, и снима подносиоца приговора, његову породицу, пријатеље и пословне клијенте.

Власник ресторана је у свом изјашњењу истакао да је систем видеонадзора успостављен у сврху заштите властите имовине и лица. Такође је истакнуто да је систем видеонадзора постављен зато што су на том мјесту непозната лица наносила штету имовини лица, остављала разне нечистоће и сл.

У овом случају власник ресторана је путем постављених камера видеонадзора, у циљу заштите имовине и лица, истовремено снимао и улаз и степениште другог објекта који користио подносилац приговора.

Инсталирање камере видеонадзора, без претходне провјере оправданости постављања исте, представља произвољно задирање у приватност подносиоца приговора, јер се на тај начин могу прикупљати подаци о његовом спонтаном понашању и навикама што истовремено може изазвати нелагодност да је под одређеним посматрањем или присмотром.

Према члану 21а. Закона снимци похрањени путем видеонадзора на одређеном простору, на основу којих се може идентификовати носилац личних података, представљају збирку личних података. Према истом члану, уколико није прописана законом, обрада личних података путем видеонадзора мора бити регулисана одлуком контролора, која треба обухватити све елементе обраде, с циљем поштовања права на заштиту приватности и личног живота носиоца података. Такође, Законом је прописано да је контролор дужан на видном мјесту истаћи обавјештење о вршењу видеонадзора и контакт путем којег се могу добити појединости о истом.

На улазу у објекат било је истакнуто обавјештење да је простор под видеоназором. Власник ресторана није донио одлуку, којом су требала бити регулисана питања која се односе на: сврху обраде, број камера, њихов положај и сл. Сходно утврђеним недостацима, власнику ресторана је наложено да донесе одлуку којом ће регулисати правила обраде, те да постави камере у такав положај да у опсегу снимања не обухватају степениште и простор подносиоца приговора.

Напријед наведеним радњама власник ресторана је обрађивао личне податке подносиоца приговора супротно принципу правичности и законитости и принципу мјере и обима.

- Копирање путних исправа гостију у сврху хотелског смјештаја

Приговор носилаца личних података против хотела „Резиденс Ин бај Мариот“ из Сарајева због копирања и задржавања копија путних исправа је усвојен као основан. Хотелу је забрањено да копира и задражава путне исправе гостију, те је наложено уништење прикупљених копија путних исправа.

У изјашњењу Хотела наведено је да се копирање путних исправа врши у континуитету, од почетка рада, те да је то потребно ради бржег и ефикаснијег пријављивања гостију. Упоредо са овом активношћу, Хотел уписује госте у одређене евиденције.

Сходно Закону о странцима, пословни субјекти који пружају услуге смјештаја, дужни су водити евиденцију о странцима, која се овјерава у надлежној организационој јединици Службе за странце или у полицији пословног сједишта даваоца услуге. Давалац услуге је дужан чувати књигу странаца три године од дана њеног закључења, те је дати на увид овлашћеном службеном лицу Службе или полиције.

Дакле, мјеродавни закон је прописао на који начин се води евиденција о гостима од стране пословних субјеката који пружају услуге хотелског смјештаја.

Имајући у виду наведено, те одредбе Закона о путним исправама и Закона о личној карти из којих произлази да се копије тих идентификационих докумената могу захтијевати ако је то изричито прописано законом, произлази да је копирање путних исправа у сврху бржег и ефикаснијег пријављивања гостију незаконито.

Прикупљањем копија идентификационих докумената противно закону ствара се неоправдан ризик од њихове злоупотребе. Напријед наведеним радњама Хотела лични подаци подносиоца приговора су обрађивани супротно принципу правичности и законитости.

- Уплата личних примања на текући рачун брачног супружника

Приговор носилаца личних података против Адико Банке а.д. Бања Лука због обавјештавања послодавца једног брачног супружника да њихов запосленик мора имати отворен текући рачун у сврху уплате личних примања, је одбијен као неоснован.

Носиоци личних података, брачни супружници, су у приговору изнијели да је Банка повриједлиа њихово право на приватност, јер је обавијестила послодавца једног од брачних супружника да више неће примати уплате на његово име које се уплаћују на текући рачун другог супружника. Подносиоци приговора су истакли да Банка у њиховом случају не може примијенити Закон о спрјечавању прања новца и финансирању терористичких активности, јер се ради о личном примању једног од супружника, те да је у овом случају познат извор средстава.

Банка је у свом изјашњењу истакла да је у периоду од пет година примала уплате личних примања за једно лице на текући рачун који је отворен на име његовог брачног супружника, те да је дошла до сазнања о томе приликом вршења детаљних провјера. Одмах по откривању ових чињеница Банка је од подносиоца приговора захтијевала да доставе правни основ за такав начин књижења средстава, те да брачни супружник отвори текући рачун за своја лична примања, те је истовремено обавијестила послодавца подносиоца приговора да више неће прихватати уплате за њиховог запосленика на текући рачун његовог брачног супружника. Банка је истакла да би у супротном била изложена ризику неусклађености пословања са прописима који произлазе из Закона о спрјечавању прања новца и финансирању терористичких активности, Закона о унутрашњем платном промету, Закона о извршном поступку итд.

Према наведеним законима Банка је дужна вршити мјере идентификације и праћења које подразумијевају: утврђивање идентитета клијента, утврђивање стварног власника, добијање података о сврси и намјени природе пословног односа или трансакције, спровођење сталног праћења пословних односа укључујући и контролу трансакција итд.

Дакле, сви клијенти Банке, па и подносиоци приговора, подлијежу идентификацији. У недостатку тачне и аутентичне идентификације, дошло би до ризика у смислу принудних извршења над средствима на рачуну Банке.

Из наведеног произлази да свака обрада личних података представља ограничење приватности, али да то ограничење није увијек неоправдано. Право на приватност није апсолутно право, већ поштовање истог подразумијева обраду података која је прописана законом, да се врши у једном од легитимних циљева, те да је таква обрада неопходна у демократском друштву. Испуњеност наведених услова неспорно је утврђена у предметном случају.

3.5.5. Приговори из 2015. године који су окончани у извјештајном периоду

У овом извјештајном периоду ријешено је 14 приговора из 2015. године. Ради се о приговорима за примљеним на крају исте године.

Осам приговора је усвојено као основано и један као дјелимично основан. Преосталих пет приговора су одбијени као неосновани.

Приговори су поднесени против контролора из јавног и приватног сектора, а односили су се на обраду података о посебном стажу, због давања личних података трећој страни, објаве личних података на излогу трговачке радње, директног маркетинга, видео надзора, обрада јединственог матичног броја, копије личне карте и др.

• Контролори против којих су приговори усвојени као основани:

1. Општина Читлук и Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање Мостар, Кантонална административна служба Сарајево – обрада података о посебном стажу,
2. А. Х., власник трговачке радње Меспром у Тузли – обрада списка са личним подацима и дуговањем на излогу радње,
3. ЈУ ОШ „Стеван Душанић“ Прибинић, Теслић – обрада увјерења о невођењу кривичног поступка и оцјена правне ваљаности приложене документације у конкурсној процедури,
4. Авон Козметикс БиХ д.о.о. Сарајево – обрада јединственог матичног броја,
5. ПроКредит Банк д.д. Босна и Херцеговина – обрада података о кредитном задужењу у Централном регистру кредита,
6. С. К. из Пазарића – обрада личних података путем видеонадзора на породичној кући,
7. ЈП „Водоком“ д.о.о. Какањ – обрада јединственог матичног броја К.Б.,
8. Вентура Травел Агенција д.о.о. Травник – слање смс поруке у сврху директног маркетинга,
9. Шпедитер ЕуроЕкспрес д.о.о. Бања Лука – обрада двостране копије личне карте у поступку царинења робе.

3.5.6. Упоредни подаци за 2009 – 2016

ПРИГОВОРИ								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно приговора	7	29	35	71	107	140	121	113
Рјешења	7	17	23	55	75	87	90	70
Мишљења	0	7	1	2	1	0	0	0
Уступљени предмети	0	1	0	0	0	0	0	3
Закључци	0	0	6	15	16	19	18	28
Предмети у раду	0	1	5	2	12	34	17	12
Предмети из претходне године	0	0	1	5	12	13	34	14



3.5.7. Извјештаји о одбијеним захтјевима носилаца података

Према члану 28. став (4) Закона, сваки контролор је дужан да достави Агенцији годишњи извјештај о одбијеним захтјевима носилаца личних података.

Значај овог извјештавања лежи у чињеници да Закон, поред установљавања права носиоца података на приступ својим подацима, прописује и услове под којима се то право носиоцу личних података може ускратити од стране контролора. Контролор може одбити захтјев носиоцу личних података за приступ подацима уколико је испуњен један од сљедећих услова: ако личне податке обрађује искључиво у статистичке, научно-истраживачке или архивске сврхе, ако се подаци морају држати у тајности на основу закона или с обзиром на њихову врсту, посебно због надвладавајућег оправданог интереса треће стране или ако се обрађују уз сагласност носиоца података.

Такође, Закон предвиђа изузетке од приступа подацима уколико би се тиме могла нанијети штета интересима државне сигурности, одбране, јавневсигурности, превентиве, истраге, откривања кривичних дјела и гоњења извршилаца, те повреде етичких правила професије, важним привредним и финансијским интересима, укључујући монетарна, буџетска и пореска питања, инспекцијским и другим контролним дужностима, заштити носиоца података или права и слобода других.

У току 2016. године упућена су 23 позива одабраним контролорима да доставе годишњи извјештај о одбијеним захтјевима носилаца личних података. Позвани да доставе годишњи извјештај о одбијеним захтјевима носилаца личних података су: Савјет министара БиХ, Влада ФБиХ, Влада РС, Влада Брчко Дистрикта БиХ, Владе кантона ФБиХ, Централна банка БиХ, Агенције за банкарство ФБиХ и РС, Јавна предузећа: Електропривреда БиХ, Електропривреда ХЗ ХБ и Електропривреда РС, Телеком оператери: БХ Телеком, М:тел а.д. и ХТ Еронет. Контролори су замољени да, у оквиру својих надлежности, позиве прослиједи другим органима управе, јавним установама, дирекцијама, подружницама, пословницама, банкама, микрокредитним организацијама и слично.

Према достављеним извјештајима неколицина контролора су одбили захтјеве носилаца личних података за приступ њиховим подацима, док из достављених извјештаја једног броја контролора произлази да не постоји довољно разумијевање овог института, како од самих контролора, тако и од носилаца личних података.

3.6. Поступци по службеној дужности

Поступак по службеној дужности је поступак који Агенција покреће на основу сазнања или сумње у незакониту обраду личних података. Сазнање може стећи пријавом различитих субјеката, укључујући и анонимну пријаву, опажењем на електронским и писаним медијима, Интернету, из других предмета у раду Агенције и слично.

У извјештајном периоду покренуто је укупно 55 поступака по службеној дужности.

Због потреба и специфичности појединих предмета у осам поступака по службеној дужности је извршен ванредни инспекцијски надзор, док је 39 поступака ријешено на основу достављених информација од странака.

С тим у вези, донесена су 32 рјешења, 12 закључака о обустави поступка и три закључка о одбацивању пријаве, док осам предмета није окончано.

3.6.1. Поступци по службеној дужности према јавним органима

Према јавним органима спроведено је 26 поступака. Донесено је 17 рјешења којим су наложене управне мјере, у седам случајева донесени су закључци којим су поступци обустављени, док су у два случаја захтјеви за спровођење оцјене законитости обраде личних података одбачени због ненадлежности.

• Контролори којима су наложене управне мјере

1. СИПА, УКЦ Сарајево, Завод за извршење кривичних санкција и ЗУ „Атријум“ - обрада личних података о здравственом стању учесника у кривичном поступку,
2. КЈКП „Градски саобраћај“ д.о.о. Сарајево - обрада јединственог матичног број корисника јавног градског превоза у сврху остваривања права на куповину мјесечне карте и субвенционирање трошкова превоза у јавном градском саобраћају и захтијевање овјерене изјаве којом корисници дају сагласност за прикупљање и обраду њихових личних података,
3. Министарство саобраћаја Кантона Сарајево - обрада јединственог матичног броја корисника јавног градског превоза у сврху субвенционирања трошкова превоза у јавном градском саобраћају и контроле издатих мјесечних купона за превоз,
4. ЈП Електропривреда Босне и Херцеговине д.д. Сарајево – обрада личних података путем видеонадзора,
5. Федерално министарство расељених лица и избјеглица - обрада ЈМБ, копија личних карата, објава личних података на службеној веб страници,
6. Управа за индиректно опорезивање БиХ - обрада копије личне карте,
7. КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о Сарајево - обрада копије личне карте за корисника услуга,
8. ЈП Аутоцесте ФБиХ д.о.о Мостар - обрада биометријског података отиска прстију запосленика,
9. ЈУМС Хемијска школа Тузла - обрада личних података путем видеонадзора,
10. Општина Братунац - обрада копије личне карте и увјерења о невођењу кривичног поступка у конкурс,
11. Град Зеница - обрада јединственог матичног броја и адресе пребивалишта стипендиста на службеној веб страници
12. Централна банка БиХ - обрада тачних личних података жираната за кредите објезбјеђене са више од четири жираната,
13. Министарство правде БиХ – обрада адресе пребивалишта лица овлашћених за заступање удружења и фондација, на веб страници,
14. Универзитетско клинички центар Републике Српске - обрада личних података пацијената са дијагнозом ХИВ/АИДС,
15. ЈУ „Центар за социјални рад“ Сански Мост - обрада копија личних карата и увјерења да се против кандидата не води кривични поступак у конкурсној процедури,
16. Кампус Кантона Сарајево“ - обрада личних података путем видео надзора,
17. Природно-математички факултет у Сарајеву - обрада личних података на службеној веб страници.

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetaliste broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

3.6.2. Примјери из праксе:

- Објављивање јединственог матичног броја и адресе пребивалишта добитника стипендија на службеној веб страници јавног органа

Град Зеница је, у сврху информисања јавности, на службеној веб страници објавио личне податке грађана којима су додијелене стипендије. Граду је наложено уклањање јединственог матичног броја и адресе пребивалишта стипендиста са службене веб странице.

Увидом у службену веб страницу Града Зенице утврђено је да је у менију обавјештења постављен линк у оквиру којег је приказан табеларни преглед стипендиста за 2015/2016 годину. Објављене листе стипендиста су садржавале презиме и име родитеља, име, ЈМБ лица, улицу и број, назив високошколске установе, мјесто студирања, годину студирања, број бодова и напомену.

У изјашњењу Града на упит Агенције који је правни основ и сврха за објављивање ових података, изнесено је да је табеларни приказ за попуњавање података о подносиоцима пријава на конкурс за додјелу стипендија достављен од надлежног кантоналног Министарства. Истакнуто је да је према критеријумима за додјелу стипендија редовним студентима на подручју Кантона прописано да „након разматрања поднесених приговора, комисија сачињава и објављује на огласној плочи општине коначну прелиминарну листу“. Град податке доставља надлежном Министарству, а дужни су према конкурсној процедури објавити прелиминарну листу. Истакли су да је листа која је достављена Министарству, грешком достављена и на и - мејл службене веб странице Града.

Правни пропис на који се Град позвао у свом изјашњењу не предвиђа објављивање личних података о добитницима стипендија на службеној веб страници Града. Сходно наведеном, Град је приликом објаве листе стипендиста требао размотрити правни основ и сврху објаве података, а потом и процјену обима и мјере података који су потребни за извршење те сврхе.

У спроведеном поступку је утврђено да објављивање личних података у наведеном обиму и мјери није било неопходно за информисање јавности о студентима који су остварили право на стипендију.

Град је објављивањем личних података о јединственим матичним бројевима и адресама становања на веб страници те податке учинио доступним неограниченом броју лица, чиме је знатно превазиђена граница неопходности обраде и створен неоправдан ризик од њихове злоупотребе.

- Обрада јединственог матичног броја и других личних података на основу овјерене изјаве којом се даје сагласност за обраду личних података корисника јавног превоза

КЈКП „Градски саобраћај“ д.о.о. Сарајево је у сврху остваривања права на куповину мјесечне карте и субвенционирање трошкова превоза у јавном градском саобраћају обрађивало јединствени матични број корисника. У исту сврху КЈКП „Градски саобраћај“ је захтијевало од корисника достављање овјерене изјаве, којом се даје сагласност за обраду личних података.

КЈКП „Градски саобраћај“ је забрањено да обрађује јединствени матични број корисника мјесечних карта, као и прикупљање изјава којима се даје сагласност за обраду личних података у поступку остваривања права на мјесечну карту и субвенционирање трошкова мјесечне карте.

Сва питања у вези субвенционирања јавног градског превоза регулисана су подзаконским актима, Уредбом и Упутствима кантона. КЈКП „Градски саобраћај“ је скенирало личне карте корисника јавног превоза који имају право на субвенционирање трошкова превоза, чиме се јединствени матични број уноси у информациони систем Екупон и аутоматски преноси кантоналном Министарству саобраћаја. Осим јединственог матичног броја, ова евиденција садржи и датум рођења, име и презиме адресу и врсту корисника (незапослено лице, пензионер, студент). Осим наведеног, од свих подносилаца захтјева за субвенционирање трошкова мјесечне карте захтијевана је и овјерена изјава којом се даје сагласност за обраду њихових личних података.

Дакле, подносиоцима захтјева је наметнута обавеза давања овјерене изјаве којом дају сагласност за обраду њихових личних података.

Сагласност за обраду личних података представља свјесну назнаку жеље носиоца података дати слободном вољом, којом носилац података даје своју сагласност за обраду његових личних података. Из дефиниције сагласности прилази да иста почива на слободној вољи носиоца података, те се стога не може користити у сваком поступку обраде личних података по нахођењу контролора, а посебно не може бити примијењена у поступцима које спроводе јавни органи, чији рад треба бити регулисан релевантним прописима. Агенција не спори успостављање јединствене базе података о свим корисницима јавног превоза на подручју Кантона. Напротив, успостављање такве евиденције је неопходно ради прегледа утрошка средстава, те у циљу смањења могућности злоупотребе код остваривања права на повлашћене мјесечне карте.

Правни основ за обраду јединственог матичног броја може бити прописан једино законом и треба бити неопходан за сврху због које се обрађује.

Дакле, КЈКП „Градски саобраћај“ има право обрађивати личне податке корисника јавног градског превоза приликом издавања субвенционираних мјесечних карата, али при томе водећи рачуна да обрађује податке који су му неопходни, те да их обрађује на начин и по поступку за који је овлашћен.

- Обрада личних података о здравственом стању учесника у кривичном поступку

У поступку по службеној дужности Агенција је испитала законитост обраде личних података о здравственом стању једног лица од стране Универзитетско-клиничког центра у Сарајеву, Поликлинике „Атријум“, Завода за извршење кривичних санкција и Државне агенције за истраге и заштиту БиХ. Донесено је рјешење којим је наложено Државној агенцији за истраге и заштиту БиХ да на правичан и законит начин обрађује личне податке о здравственом стању учесника у поступку. Универзитетско - клиничком центру у Сарајеву, Поликлиници „Атријум“ и Заводу за извршење кривичних санкција је наложено да осигурају да се здравствени подаци пацијената чувају као професионална тајна и да се тако са њима и поступа.

Иницијатива за покретање поступка су били медијски иступи браниоца о повреди права на његову приватност, те захтјев једног посланика у Парламентарној скупштини БиХ о изјашњењу Агенције по том питању.

У датом периоду лице је имало статус оптуженог за више кривичних дјела, у вези са којима му је Суд БиХ одредио притвор. Због здравственог стања, исти је пребачен из притворске јединице у здравствену установу гдје је хоспитализован. За вријеме његове хоспитализације Државна агенција за истраге и заштиту је прегледала његову медицинску документацију у Универзитетско-клиничком центру у Сарајеву и изузела копију отпусног писма. Осим наведеног, представници те агенције су обавили разговор са љекарима поликлинике „Атријум“ о његовом здравственом стању, те је обављен разговор са љекарима у притворској јединици у којој је лице боравило прије хоспитализације.

На захтјев Агенције, по којем правном основу и у коју сврху је Државна агенција за истраге и заштиту провјеравала медицинску документацију у више здравствених установа, достављен је одговор да је поступано по Наредби Тужилаштва БиХ, те је извршена провјера одређених чињеница и околности у вези са његовом хоспитализацијом. Истакнуто да је шеф поликлинике сâм добровољно предао копију отпусног писма о хоспитализацији из 2007. године, која је достављена Тужилаштву БиХ уз извјештај.

По захтјеву Агенције, по којем правном основу и у коју сврху је Универзитетско - клинички центар Сарајево учинио доступним податке о здравственом стању службеницима Државне агенције за истраге и заштиту БиХ, достављен је одговор да је исто учињено на основу налога. Истакнуто је да је показана фотокопија отпусног писма која је изузета.

На основу прикупљених доказа и информација утврђено је да је Државна агенција за истраге и заштиту БиХ вршила обраду личних података о здравственом стању једног лица на основу Наредбе Тужилаштва БиХ. У Наредби Тужилаштва БиХ није прецизирано својство истог у овој истрази, опис дјела из којег произлазе законска обиљежја кривичног дјела, нити законски назив кривичног дјела. У Наредби нису одређене радње које треба предузети, већ само да се истраже околности хоспитализације. Прикупљене податке о здравственом стању, као и копију отпусног писма, Државна агенција за истраге и заштиту је доставила Тужилаштву БиХ.

Према Закону, обрада података о здравственом стању је забрањена, осим уколико се врши на основу сагласности носиоца података, ако је то од посебног јавног интереса или у другим случајевима који су прописани законом.

Закон о правима, обавезама и одговорностима пацијената прописује да пацијент има право на заштиту приватности током спровођења дијагностичких испитивања, посјета доктору медицине, односно стоматологије. Истим законом је прописано да се подаци из медицинске документације могу, без његове сагласности, достављати суду, другом органу када је то прописано законом и у кривичном поступку у складу са кривичним законодавством.

Законом о кривичном поступку, прописано је да тужилац наређује спровођење истраге ако постоји сумња да је извршено кривично дјело. О спровођењу истраге се доноси наредба, која садржи податке о починиоцу кривичног дјела, уколико су познати опис дјела из којег произлазе законска обиљежја кривичног дјела, законски назив кривичног дјела, околности које потврђују основе сумње за спровођење истраге и постојећи докази. У наредби ће тужилац навести које околности треба истражити и које истражне радње треба предузети.

Неспорно је да је против лица потврђена оптужница за одређена кривична дјела за која му је одређен притвор, из чега произлази да се Наредба Тужилаштва БиХ није могла односити за та дјела за која је оптужен, јер је то у надлежности Суда. Надаље, Закон о кривичном поступку не прописује могућност истражним органима да могу прикупљати и даље обрађивати податке о здравственом стању учесника у кривичном поступку за кривично дјело за које је потврђена оптужница.

Што се тиче поступања здравствених установа, Универзитетско-клиничког центра Сарајево, Поликлинике „Атријум“, те љекара у притворској јединици, такође је утврђено да је њихово поступање супротно Закону о правима, обавезама и одговорностима пацијената. У складу са обавезом чувања професионалне тајне, здравствени радници и друга лица која су имала приступ здравственим подацима нису требала пружити информације о здравственом стању лица, без његове сагласности или наредбе Суда БиХ. Примарни задатак здравствених радника и других лица којима су доступни здравствени подаци јесте да заштите права и интересе својих пацијената. Дужност чувања професионалне тајне представља вид остваривања права на људско достојанство и приватност. Пацијент треба да је сигуран да ће подаци о њему бити чувани као тајна, на чему се заснива међусобно повјерење између љекара и пацијента, које представља основну претпоставку љекарског рада.

Поступање Државне агенције за истраге и заштиту БиХ, као и љекара, односно здравствених установа, приликом обраде личних података о здравственом стању лица, на напријед описани начин, било је супротно Закону о кривичном поступку, релевантним законима из области здравства, па је било самим тим супротно и основним принципима законите обраде личних података.

За боље разумијевање напријед наведеног случаја важно је истаћи да Агенција није могла додатно провјерити предметну Наредбу Тужилаштва БиХ, због обуставе активности према Тужилаштву БиХ, иако је Државна агенција за истраге и заштиту упућивала да се праве информације могу добити у Тужилаштву БиХ, по чијој Наредби су они поступали.

- Примјена електронских сервиса за грађане путем службене веб странице ИДДЕЕА-е

Министарство унутрашњих послова Републике Српске је упутило захтјев за испитивање законитости поступања ИДДЕЕА-е да на своју службену веб страницу постави Интернет портал путем којег ће грађани моћи добити информације о статусу захтјева и статусу документа који су поднијели надлежној организационој јединици тог Министарства. У захтјеву су истакли да овакво поступање ИДДЕЕА-е представља директно кршење прописа Босне и Херцеговине, јер за те послове нису овлашћени законом који се односи на њихову дјелатност. Наглашено је да је Министарство орган пред којим се води поступак и само тај орган може давати информације грађанима о поступцима које води.

ИДДЕЕА се у свом изјашњењу, образлажући правни основ и сврху поступања, позвала на Закон о агенцији, Закон о путним исправама БиХ, Закон о личној карти држављана БиХ, Закон о јединственом матичном броју итд. Истакнуто је да су отпочели реализацију предметног пројекта у складу са општим заједничким принципима важећих правних прописа којима је регулисана област управе, којих су дужни придржавати се сви органи управе. Основни разлог успостављања могућности електронског приступа информацијама о току поступка је што су ти поступци посебни управни поступци у којима учествује више органа управе и да се

свакодневно подносиоци захтјева обрађају истима. Такође, истакнуто је да је ИДДЕЕА обавијестила све надлежне органе о техничкој могућности постављања и намјери Агенције да пружи техничку подршку у поступку интегрисања на њихове веб портале.

Министарство цивилних послова БиХ је доставило Агенцији на изјашњење информације о супростављеним ставовима Министарства и ИДДЕЕА-е уз констатацију да је евидентан сукоб надлежности између ових органа, те захтијевају став Агенције будући да се ради о обради личних података.

ИДДЕЕА је на своју службену веб страницу поставила Интернет портал за грађане који су поднијели захтјеве за издавање идентификационих докумената и којима је омогућено да, уколико желе, могу путем веб странице добити информацију о статусу захтјева и статусу документа. Приступ наведеном Интернет порталу је омогућен уколико грађанин у потребне рубрике унесе властити јединствени матични број, број захтјева који је поднесен код надлежног органа унутрашњих послова и сигурносни кључ.

Агенција је донијела рјешење којим је одбацила захтјев, због ненадлежности.

Према утврђеним чињеницама очигледно је утврђено да постоји неслагање Министарства и ИДДЕЕА-е о давању информација путем службене веб странице ИДДЕЕА-е о току поступка и статусу докумената подносиоцима захтјева за издавање идентификационих докумената. Надлежности и овлашћења Агенције су прописана чланом 40. Закона и сходно томе Агенција није надлежна да рјешава спорна питања у случају када један контролор оспорава право другом контролору да предузима одређене радње обраде личних података.

3.6.3. Поступци по службеној дужности према контролорима из приватног сектора

Према контролорима из приватног сектора спроведен је 21 поступак. Донесено је 15 рјешења којим су наложене управне мјере, док су у шест случајева поступци обустављени.

- Контролори којима су наложене управне мјере

1. Телемах д.о.о Сарајево – обрада јединственог матичног броја и копије личних карата корисника телекомуникационих услуга,
2. Адвокат Е. Х. из Сарајева - објава личних података на службеној веб страници,
3. Мој такси д.о.о. Мостар - обрада личних података путем видеонадзора,
4. Уникредит Банка д.д. Мостар – обрада ЈМБ грађана у сврху плаћања комуналних услуга,
5. Раифаисен Банка д.д. Босна и Херцеговина - обрада аутентичних и тачних податка о и-мејл адресама клијената.
6. СА-БУК д.о.о. Сарајево - обрада копија личних карата грађана,
7. „Спорт вижн“ д.о.о. Бијелина - обрада јединствених матичних бројева купаца,
8. Предшколска установа „Кидс Ленд“ Сарајево - обрада личних података путем видеонадзора
9. Ц.И.Б.О.С.-у д.о.о. Илијаш - Откупна станица Сарајево - обрада јединственог матичног броја,
10. „МИНИКС“ д.о.о. Ограђеновац - обрада личних података путем видеонадзора,
11. Уникредит Банка а.д. Бања Лука - обрада јединственог матичног броја и личне карте грађана у сврху плаћања рачуна за пружене комуналне услуге,

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

12. Фондација „One World Platform“ - обрада јединствених матичних бројева,
13. Удружење Спајалица - обрада јединствених матичних бројева стипендиста,
14. Бам-Инвесттрејд д.о.о. Тузла и Х. Х. - обрада личних података објављивањем на огласној плочи,
15. Веб портал Рамски вјесник - обрада личних података објављивањем на веб страници.

3.6.4. Примјери из праксе

- Објављивање личних података о клијентима на Интернету од стране адвоката

Запримљено је више пријава клијената против адвоката Е.Х., због објављивања цјелокупних пресуда из првостепеног и другостепеног поступка у којима су они били странке и објављивања табеларних обавијести о активним поступцима са личним подацима клијената на службеној веб страници. У спроведеном поступку је утврђено да је објављивање личних података клијената извршено без правног основа, те је донесено рјешење којим се адвокату забрањује објављивање личних података клијента, те налаже уклањање објављених личних података са службене веб странице.

У предметном случају адвокат је извршио објаву судских пресуда у електронском облику путем службене веб странице, чиме је неодређеном броју лица омогућен приступ личним подацима његових клијената и осталих учесника у поступку, иако за то није имао правног основа. Тако су јавности учињене доступним информације о породичним односима, стицању брачне стечевине, идентитету малолетне дјеце, радним споровима, стицању власничких и других права грађана.

Одговарајући на захтјев Агенције, о сврси и правном основу за објављивање личних података на службеној веб страници, адвокат је истакао да је веб страница регистрована на законит начин, те да се на истој објављује судска пракса као један од извора у праву и да је то један начин обавјештавања клијената. Истакнуто је да се бришу имена странака, али да је оператер приликом уноса заборавио избрисати имена странака.

Према Закону о адвокатури, адвокат је обавезан чувати као адвокатску тајну све што му је странка повјерила, изузев ако је адвокат ослобођен ове обавезе на основу изричитог или прећутног одобрења странке.

Сходно наведеном, адвокат је био дужан да се уздржи од објаве личних података путем службене веб странице односно да своје клијенте обавијести о активностима које спроводи у њихово име. Такође, размјена судске праксе не може представљати правни основ за објаву пресуда, јер је у сврху размјене ставова судова о одређеним правним питањима потпуно ирелевантно питање идентитета странака и других учесника у поступку.

Обрадом личних података на напријед описани начин дошло је до повреде принципа правичности и законитости као и принципа сврхе.

- Обрада јединственог матичног броја и увид у личну карту од стране банке приликом плаћања рачуна комуналних трошкова

Уникредит Банци Бања Лука је забрањено обрађивање јединствених матичних бројева грађана и увид у личну карту приликом плаћања трошкова за пружене комуналне услуге, рачуна за утрошену електричну енергију и рачуна за пружене телекомуникационе услуге.

Банка је у изјашњењу, у односу на правни основ и сврху обраде јединственог матичног броја и увида у личну карту грађана, истакла да је због недорађености информационог система вршен унос и штампање тих личних података, како за клијенте тако и за грађане који нису клијенти, ради плаћања комуналних услуга.

Сходно Закону о спрјечавању прања новца и финансирању терористичких активности, Банка је дужна предузети мјере идентификације и праћења клијента приликом успостављања пословног односа са клијентом, обављања трансакције у износу од 30.000 КМ или вишем, постојања сумње у прање новца итд. У случају испуњења ових услова, одређивање и утврђивање идентитета физичог лица Банка врши увидом у важећу идентификациону исправу клијента у његовом присуству.

Приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге није потребно спроводити мјере идентификације и праћења клијента, будући да плаћање ових рачуна не представља ризик за вриједности које се штите овим Законом.

Дакле, сходно Закону о спрјечавању прања новца и финансирању терористичких активности, те узевши у обзир Закон о јединственом матичном броју и Закон о личној карти држављана БиХ, утврђено је да не постоји правни основ за обраду јединственог матичног броја и за увид у личну карту грађана приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге.

Обрадом личних података на напријед описани начин дошло је повреде принципа правичности и законитости и принципа сврхе.

3.6.5. Поступци по службеној дужности из 2015 године, окончани у извјештајном периоду

У извјештајном периоду, ријешено је шест предмета по службеној дужности покренутих у 2015. години, те су у оквиру тих поступака у два случаја донесена рјешења којим су контролорима наложене управне мјере ради отклањања утврђених недостатака у обради личних података.

Поступци по службеној дужности су спроведени у односу на јавне органе, осим у једном случају који се односио на објављивање фотографије на Фејсбук страници.

Предмет поступака по службеној дужности против јавних органа односио се на: обраду увјерења о некажњавању и лекарског увјерења у конкурсној процедури, обраду јединственог матичног броја, те броја телефона у поступцима за добијање помоћи за реконструкцију и повратак, те спровођење мјера сигурности.

• Контролори којима су наложене управне мјере:

1. „Градска чистоћа“ а.д. Братунац - обрада личних података, увјерења о неосуђиваности, увјерења о невођењу кривичног поступка и увјерења о општој здравственој способности у Јавном конкурс за избор и именовање директора,
2. Федерално министарство расељених лица и избјеглица – обрада личних података подносиоца пријаве за добијање помоћи за реконструкцију и повратак и то: јединственог матичног броја, националности и копије личне карте, те објава јединственог матичног броја и броја телефона подносиоца пријаве у листи корисника средстава на службеној Интернет страници Министарства.

3.6.6. Упоредни подаци за 2009 - 2016

ПОСТУПЦИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно поступака	3	6	35	26	34	29	44	55



3.7. Кажњавање – прекршајни поступци

Законом је прописано да је Агенција овлашћена „да може изрећи казну у оквиру прекршајног поступка...“. Сходно наведеној надлежности у извјештајном периоду издато је 11 прекршајних налога контролорима, одговорним лицима у контролору и запосленима у контролору, зависно од врсте прекршаја и околности под којима је прекршај учињен.

Издато је једанаест прекршајних налога, и то:

1. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, помоћнику градоначелника Града Зеница, због недостављања обавијести Града Зенице о извршењу наложених управних мјера Рјешењем. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
2. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, начелнику Општине Домањевац - Шамац, као одговорном лицу у Општини, због расписивања Трећег јавног позива за додјелу новчане помоћи за обнову поплавлених стамбених простора на подручју Општине Домањевац - Шамац, којим је захтијевано достављање и на основу којег су прикупљене копије личних карата подносилаца захтјева за додјелу новчане помоћи. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
3. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, директорици ЈУ „Центар за социјални рад“ Сански Мост, као одговорном лицу у Центру, због тога што је Јавним конкурсом, за пријем у радни однос референта за правне послове, од свих кандидата захтијевано да уз пријаву на конкурс доставе овјерену копију личне карте и оригинал или овјерену копију увјерења да се против кандидата не води кривични поступак. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
4. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, службенику - запосленику Полицијске станице Гламоч, који је у својству вишег референта за кривичну евиденцију одбио, и након присменог захтјева подносиоца приговора, да спроведе поступак брисања условне казне изречене Пресудом Основног суда у Бања Луци бр. К-652/04 од 23.02.2006. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
5. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, Уникредит Банци д.д. Мостар, због прикупљања јединствених матичних бројаев грађана који нису њени клијенти, приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге, рачуна за утрошену електричну енергију и рачуна за пружене телекомуникационе услуге, те похрањивања истих у властитом информационом систему. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
6. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, директору Уникредит Банке д.д. Мостар, као одговорном лицу у Банци, због прикупљања јединствених матичних бројева грађана који нису њени клијенти, приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге, рачуна за утрошену електричну енергију и рачуна за пружене телекомуникационе услуге, те похрањивања истих у властитом информационом систему. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.

7. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, Уникредит Банци а.д. Бања Лука, због тога што је вршена обрада личних података увидом у личну карту грађана приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге, рачуна за утрошену електричну енергију и рачуна за пружене телекомуникационе услуге, прикупљани јединствени матични бројеви грађана који нису њени клијенти, те исти похрањивани у властити информациони систем. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
8. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, директору Уникредит Банке а.д. Бања Лука, као одговорном лицу, због тога што је вршена обрада личних података увидом у личну карту грађана приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге, рачуна за утрошену електричну енергију и рачуна за пружене телекомуникационе услуге, прикупљани јединствени матични бројеви грађана који нису њени клијенти, те исти похрањивани у властити информациони систем. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
9. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, СЕИК Хоспиталити д.о.о. Сарајево, због копирања и задржавања копија личних докумената гостију у сврху коришћења смјештаја у властитој подружници Хотел Резиденс Ин бај Мариот. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
10. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, директорици подружнице друштва СЕИК Хоспиталити д.о.о. под називом Хотел Резиденс Ин бај Мариот Сарајево, као одговорном лицу, због копирања и задржавања копија личних докумената гостију у сврху коришћења смјештаја у подружници Хотел Резиденс Ин бај Мариот. Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима БиХ.
11. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, Телекомуникацијама Републике Српске а.д. Бања Лука, због обраде јединственог матичног броја ЈБ.С. у властитом информационом систему. Прекршајни налог није реализован, јер је затражено судско одлучивање.

По основу издатих и реализованих прекршајних налога, на јединствени рачун трезора Босне и Херцеговине у току 2016. године, уплаћено је 16.650 КМ.

Агенција је почела са издавањем прекршајних налога 2011. године и до сада је укупно издала 63 прекршајна налога. Из досадашњих, као и овог извјештаја, видљиво је да се ради о симболичном броју. Наиме, казнена политика Агенције је да само у очигледним и екстремним случајевима кршења закона издаје прекршајне налоге, и то из два разлога. Заштита личних података је новина у правној регулативи у Босни и Херцеговини и свјесни смо проблема са којима се сусрећу контролори приликом спровођења Закона, поготово када се ради о усклађивању поступања контролора према основним принципима законите обраде личних података. Други разлог су недовољни капацитети Агенције, о чему смо већ писали.

3.7.1. Упоредни подаци за 2009 – 2016

ПРЕКРШАЈНИ НАЛОГ								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно прекршајних налога	0	0	1	10	7	12	22	11
Контролору	0	0	0	0	0	1	1	4
Одговорном лицу	0	0	1	8	6	8	6	6
Запосленом у контролору	0	0	0	2	1	3	15	1
Јавни орган	0	0	1	6	5	5	20	4
Приватни сектор	0	0	0	4	2	6	2	7



3.8. Управни спорови

Према Закону, одлуке Агенције су коначне и против истих се може покренути управни спор пред Судом БиХ. У извјештајном периоду окончано је 11 управних спорова покренутих пред Судом Босне и Херцеговине против коначних рјешења Агенције. Три спора су покренута у 2014. години, седам у 2015. години, док је један управни спор покренут у 2016. години.

У осам спорова тужбе су одбијене и потврђена су коначна рјешења Агенције. У једном спору тужба је одбачена. У два управна спора тужбе су уважене, гдје је у једном случају Суд ријешио ствар, док је у другом случају предмет враћен Агенцији на поновно рјешавање. Из напријед наведеног произлази да је Агенција, рјешавајући у конкретним стварима, поступала поштујући и материјалне и процесне законе.

Суд БиХ је донио слједеће одлуке:

1. Пресуду којом је одбијена тужба ЗУ „Моја апотека“ Бања Лука у вези са обрадом личних података, путем аудионадзора у продајним објектима-апотекама.
2. Пресуду којом је одбијена тужба Града Приједора у вези са одбацивањем, као непотпуне, пријаве кандидата на Јавни конкурс за попуну упражњених радних мјеста због недостављања увјерења о некажњавњу.
3. Пресуду којом је одбијена тужба Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са обрадом података о посебном стажу Ћ.Д.
4. Пресуду којом је одбијена тужба Р.С. у вези са обрадом података о пензијском стажу против Општине Пале и Фонда пензијско инвалидског осигурања РС, Филијала Источно Сарајево.
5. Пресуду којом је одбијена тужба Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са обрадом података о посебном стажу И.М.
6. Пресуду којом је одбијена тужба Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са обрадом података о посебном стажу В.С.
7. Пресуду којом је одбијена тужба Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са обрадом података о посебном стажу Р.Д., З.К., М.Б. и М.М.
8. Пресуду којом је одбијена тужба Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са обрадом података о посебном стажу Ј.М.
9. Пресуду којом је уважена тужба Владе Брчко дистрикта БиХ, Одјељења за образовање, у вези са захтијевањем доставе цјелокупних персоналних досјеа студената, матичних књига студената и Регистра издатих диплома, у оригиналу или копије истих, у сврху провјере законитости и испуњености услова за рад Европског универзитета у Брчко дистрикту БиХ, путем управног надзора.
10. Пресуду којом је уважена тужба С.С. против Закључка Агенције, којим је приговор именоване одбачен због ненадлежности.
11. Рјешење којим је одбачена тужба Удружења друштва за осигурање у Федерацији БиХ у вези са обрадом јединственог матичног броја у евиденцији Листа штетника.

3.8.1. Управни спорови из 2016. године

У току 2016. године, покренуто је десет управних спорова пред Судом БиХ, против коначних рјешења Агенције. Тужбу за поништење рјешења Агенције поднијели су:

*Sarajevo-Carajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

1. Удружење за заштиту девизних штедиша у БиХ поднијело је тужбу Суду БиХ за поништење коначног закључка Агенције, којим је обустављен поступак у вези са преносом личних података грађана који имају потраживања по основу старе девизне штедне у Љубљанској банци, Главна подружница Сарајево, из Босне и Херцеговине у Словенију.
2. Удружење друштава за осигурање у Федерацији БиХ поднијело је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је Удружењу наложено да избрише јединствене матичне бројеве штетника из евиденције Листа штетника.
3. М:тел а.д. Бања Лука поднио је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је усвојен приговор Љ.С. због обраде његових личних података у електронској бази претплатника „*crw:credis*.“
4. М:тел а.д. Бања Лука поднио је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је усвојен приговор Ж.С. због обраде његовог јединственог матичног броја у електронској евиденцији претплатника телекомуникационих услуга.
5. Федерална управа цивилне заштите поднијела је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је усвојен приговор шест грађана С.С., М.Т., Б.К., А.Т., М.Р. и Е.Д., због обраде података о посебном стажу, од стране Управе и Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Сарајево.
6. Федерална управа цивилне заштите поднијела је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је усвојен приговор Н.К. због обраде података о посебном стажу од стране Управе и Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Сарајево.
7. Министарство унутрашњих послова Средњобосанског кантона поднијело је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је усвојен приговор Х.И. због обраде података о посебном стажу од стране Министарства и Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Травник.
8. Н.Н. поднио је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је одбијен његов приговор због обраде података о посебном стажу од стране друштва Средњобосанске шуме/Шуме средишње Босне д.о.о. Доњи Вакуф и Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Травник.
9. Ћ.М. поднио је тужбу Суду БиХ за поништење коначног рјешења Агенције, којим је одбијен његов приговор због обраде података о посебном стажу од стране Министарства унутрашњих послова Тузланског кантона и Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Тузла.
10. Б.Г. је поднијела тужбу Суду БиХ за поништење коначног закључка Агенције, којим је због ненадлежности одбачен њен приговор против КЈКП Топлане Сарајево д.о.о. Сарајево због евидентирања дуга претходног власника стана за испоручену топлотну енергију на њено име у бази задужења.

3.8.2. Упоредни подаци за 2009 – 2016

УПРАВНИ СПОРОВИ								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно управних спорова	4	3	2	6	13	6	11	10
Ријешено	4	3	2	6	13	6	8	1
Ријешено у корист Агенције	4	2	2	6	11	5	7	1
Ријешено против Агенције	0	1	0	0	2	1	1	0
Неријешено	0	0	0	0	0	0	3	9



3.9. Мишљења

У складу са својим надлежностима и овлашћењима, Агенција даје мишљења на приједлоге закона, у дијелу који се односе на обраду личних података, као и мишљења и савјете у вези са заштитом личних података. Као што је већ казано, за давање мишљења на законе не постоји системско рјешење, што представља проблем у доношењу квалитетних закона по овом питању.

Давање мишљења и савјета, по захтјевима контролора и носилаца личних података, је овлашћење Агенције, којим се, на ефикасан начин, контролори упућују на примјену основних принципа законите обраде личних података, те друге институте Закона који су значајни за рјешавање у конкретним случајевима обраде личних података. Носиоцима личних података, осим стручног мишљења, када је то могуће, препоручује се да се за поједина питања о обради њихових личних података обрате контролору података, те под којим условима могу поднијети приговор Агенцији.

У извјештајном периоду дато је 250 мишљења по захтјевима различитих субјеката. Јавним органима дато је 87 стручних мишљења, правним лицима 49, а физичким лицима 106 стручних мишљења.

3.9.1. Мишљења на законе, подзаконске акте и друге правне акте

Агенцији су достављени на мишљење нацрти и приједлози сљедећих закона:

1. *Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о удружењима и фондацијама БиХ* - Министарство правде БиХ.

У Нацрту Закона предложено је да се да се за члана удружења обрађује и податак о адреси пребивалишта, те да „попис чланова удружења мора бити доступан на увид свим члановима удружења, надлежним органима и заинтересованим лицима на њихов захтјев“. Изнесено је мишљење да адреса пребивалишта члана удружења не може само на основу поднесеног захтјева бити доступна другим члановима удружења и заинтересованим лицима. Истакнуто је да је прихватљиво да се адреса пребивалишта члана удружења обрађује за потребе удружења, али је неприхватљиво да буде доступна било коме ко поднесе захтјев за увид у списак чланова. Адреса пребивалишта је лични податак који је везан за лични и породични живот носиоца података. Самим тим, доступност тог податка без ограничења представљало би задирање у приватност, које није нужно за сврху која се жели постићи.

У Нацрту Закона прописано је да захтјев за упис у регистар удружења и фондација, садржи: „овјерене фотокопије личних карата или пасоша оснивача или извод из регистра за осниваче правна лица“ Изнесен је став да је потребно размотрити могућност постизања жељеног циља на мање инвазиван начин, те да не постоји адекватно образложење за прописивање обраде личних података на овакав начин.

2. *Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о управи* - Министарство правде БиХ
У приједлогу Закона је прописано „Посебне услове за именовање руководиоца и замјеника руководиоца утврдити Савјет министара посебним актом, уколико ти услови нису прописани посебним законом, на приједлог Министарства правде БиХ, уз претходну консултацију са Канцеларијом за законодавство Савјета министара БиХ“. Предложено рјешење доводи до неједнаког односа у погледу прописивања посебних услова за руководиоце и замјенике руководиоца, јер се за једне посебни услови прописују законом,

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

док се за друге посебни услови прописују подзаконским актом. Изнесено је мишљење да се у циљу поштовања принципа правичности и законитости пропише обавеза да се посебни услови за именовање руководиоца и замјеника руководиоца требају утврдити релевантним законским прописом. Законски пропис представља најсигурнији и најпоузданији начин регулисања друштвених односа, посебно у области људских права, чиме се спрјечава произвољност и могућност задирања у право, више него што је неопходно и потребно у демократском друштву.

3. *Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о Правобранилаштву БиХ* - Министарство правде БиХ
На Приједлог Закона није било примједби.
4. *Нацрт Закона о измјенама и допунама Кривичног закона БиХ* - Министарство правде БиХ
На Нацрт Закона није било примједби.
5. *Нацрт Закона о поступку именовања на нивоу институција БиХ* - Министарство правде БиХ
Предложеним Нацртом је прописано који су то општи услови за именовање, док је у ставу 2 истог члана прописано да „уколико посебним прописом нису прописани посебни услови за радно мјесто које се попуњава у складу са одредбама овог закона, одговорно лице ће Одлуком утврдити посебне услове за избор.“ Предложено законско рјешење довело би до неједнаког односа у погледу прописивања посебних услова за именовање у орган управе, јер би за једне посебни услови били прописани законом, док би за друге посебни услови били прописани подзаконским актом. У циљу поштовања принципа правичности и законитости, изнесено је мишљење да се треба прописати обавеза да се посебни услови за именовање у органима управе требају утврдити релевантним законским прописом, полазећи од тога да је закон најсигурнији начин регулисања друштвених односа у области људских права.
6. *Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу БиХ* - Министарство правде БиХ
На Нацрт Закона није било примједби.
7. *Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о међународном и међуентитетском цестовном превозу* - Министарство комуникација и транспорта БиХ
У приједлогу Закона прописани су услови за доказивање доброг угледа и финансијске способности превозника, а који су неопходни за издавање лиценце за обављање одређене врсте превоза. Посебним чланом је прописано да се добар углед доказује изводом из кривичне евиденције, не старијим од три мјесеца од дана издавања на дан подношења захтјева за издавање лиценце, а сматраће се да добар углед нема превозник и управитељ који су осуђени за побројана дјела у тачкама 1) и 2) истог члана или имају изречену мјеру сигурности. Дакле, из предложене одредбе је произлазило да је превозник- физичко лице, одговорно лице превозника и управитељ превоза обавезан да за прописана дјела достави доказ о некажњавању из кривичне евиденције. Анализом Уредбе (ЕЗ) бр.1071/2009 Европског парламента и Савјета, утврђено је да иста прописује обраду података који се односе на не/кажњавање, у циљу доказивања доброг угледа. Међутим, начин прибављања доказа који се односе на податке из кривичне евиденције на предложени начин је у супротности са кривичним законодавством у БиХ. Закони о кривичном поступку у БиХ, на свим нивоима, прописују да јавни органи по службеној дужности прибављају податке из кривичне евиденције, те да нико нема право да тражи од грађанина да поднесе доказе о

својој осуђиваности, односно неосуђиваности. С обзиром на наведено, изнесено је мишљење да се на одговарајући начин пропише да ће извод из кривичне евиденције у сврху доказивања доброг угледа, од надлежног органа по службеној дужности прибавити Министарство комуникација и транспорта БиХ.

8. *Приједлог Закона о допунама Закона о обавезама и овлашћењима контролора оператера јавног превоза путника у Кантону Сарајево*

У приједлогу Закона је била прописана обавеза превозника да воде евиденције о одређеним категоријама корисника превоза. Изнесено је мишљење да овај Закон није адекватан пропис за ову одредбу. Наиме, овај Закон уређује обавезе и овлашћења контролора, који су у закону дефинисани као „квалификовани запосленик оператера са посебним овлашћењима“, те је неприхватљиво да се додаје одредба која обавезује вођење евиденције за превознике у поглављу које регулише „обавезе корисника превоза“.

С обзиром на број законодавних органа у БиХ, очигледно је да су ово спорадични случајеви, када надлежни органи законе у поступку њиховог доношења доставе Агенцији на мишљење. Са Заједничком комисијом за људска права Парламентарне скупштине БиХ остварена је добра сарадња која је у протеклој години резултирала усвајањем Пословника о допунама Пословника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 53/16). Допуњен је члан 95. (Садржај приједлога закона) Пословника на начин да је прописана обавеза да се уз приједлог закона доставља и „мишљење Агенције за заштиту личних података у Босни и Херцеговини о усклађености приједлога закона који се односе на обраду личних података са стандардима заштите личних података“, те да иста обавеза постоји и када је у питању делегат предлагач закона, у којем случају мишљење прибавља Колегијум дома.

Да би се постигло системско рјешење неопходно је са свим нивоима власти у Босни и Херцеговини, који имају законодавне надлежности, успоставити институционалну сарадњу. То подразумијева да се сви закони који се усвајају, а регулишу обраду и заштиту личних података, доставе Агенцији на мишљење.

О покренутим активностима на успостављању институционалне сарадње са ентитетским законодавним органима извјештавали смо у протеклом периоду. Подсећамо, у току 2015. године Комисији за људска права и слободе Парламента Федерације БиХ упућен је акт у вези са сарадњом Парламента Федерације БиХ и Агенције на начин да прописи које усваја Парламент Федерације БиХ, прије усвајања, буду достављени Агенцији на мишљење. Овим актом је предложено наведеној Комисији да покрене активности које би резултирале измјенама постојећих прописа, као што је Пословник о раду Владе Федерације или на неки други начин да се успостави процедура обавезног достављања на мишљење Агенцији закона који регулишу обраду личних података, прије њиховог усвајања. Такође, у току 2015. године одржан је састанак са представницима Скупштине Републике Српске у вези са сарадњом тог законодавног органа и Агенције. На овом састанку представници Скупштине су упознати са потребом системског рјешења, које ће подразумијевати достављање на мишљење Агенцији закона који се односе на обраду личних података, прије њиховог упућивања у скупштинску процедуру. Од стране законодавних ентитетских органа нису предузете очекиване активности које би резултирале успостављањем институционалне сарадње са Агенцијом.

Подзаконски акти на које је Агенција дала мишљење:

1. Приједлог Правилника о централној бази података о странцима - Министарство сигурности БиХ,

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

2. Приједлог Правилника о мјерама заштите података и евиденција као и одговорности у вези са заштитом службене тајне у Агенцији за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ – Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ,
3. Приједлог Упутства о садржају, начину вођења и чувања персоналних досјеа запослених у институцијама БиХ - Министарство правде БиХ,
4. Приједлог Правилника о евиденцији у области превозних карата за јавни линијски превоз путника на подручју Кантона Сарајево - Министарство саобраћаја Кантона Сарајево.

Други правни акти који су достављени Агенцији на мишљење:

1. Приједлог Споразума између Савјета министара БиХ и Владе Републике Македоније о узајамном признавању и замјени возачких дозвола - Министарство комуникација и транспорта БиХ.
2. Приједлог Одлуке о усвајању Политике информационе безбједности у институцијама Босне и Херцеговине за период 2017-2022 - Министарство комуникација и транспорта БиХ.

Агенција је од почетка рада давала мишљење на подзаконске акте којима се уређује обрада и заштита личних података. Ову активност Агенција је вршила у циљу подизања свијести запослених у контролорима, а не у циљу формално правног учешћа у изради и доношењу подзаконског акта. Међутим, Агенција је престала са овом праксом, и то из два разлога. Прије свега, дошло се до закључка да контролори на овај начин пребацују терет спровођења закона на Агенцију, што је неприхватљиво. Закон и друге законе који регулишу обраду личних података спроводе контролори, а Агенција то надзире. Други разлог је што Агенција нема довољно људских ресурса да настави ове активности.

Агенција је упутила приједлог за измјену:

Правилника о садржају и обрасцу службене легитимације овлашћених заводских службеника и инспектора за надзор над радом Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ, Министарству правде БиХ. У предметном Правилнику било је прописано „Легитимација инспектора садржи податке о идентитету инспектора и друге податке предвиђене у обрасцу легитимације“, те да су „обрасци легитимације саставни дио овог Правилника“. Прописани образац легитимације инспектора поред осталих података прописује и обраду личног податка о јединственом матичном броју, као сто стоји на обрасцу „ЈМБГ“. Закон о јединственом матичном броју ограничава његову примјену, уколико то није законом прописано, те је прописивање обраде јединственог матичног броја подзаконским актом незаконито. Осим тога, уписивање јединственог матичног броја у легитимацију инспектора није неопходно, с обзиром да се на основу других података садржаних у легитимацији и налога за вршење инспекцијског надзора може извршити потребна идентификација инспектора.

Имајући у виду наведено, Агенција је предложила да се Измијени Правилник, тако што ће се из обрасца легитимације извршити брисање рубрике „ЈМБГ“.

3.9.2. Мишљења и савјети

Осим давања савјета путем хелп-деска, Агенција и кроз писмену кореспонденцију даје савјете и мишљења.

3.9.3. Примјери из праксе

- Право на увид у здравствени картон умрлог лица

По захтјеву физичког лица дато је мишљење о допуштености увида у здравствени картон умрлог лица, по захтјеву осигуравајуће куће, а у циљу утврђивања узрока смрти.

Према Закону, подаци о здравственом стању спадају у посебне категорије личних података. Обрада посебне категорије личних података је начелно забрањена, осим у изузетним случајевима прописаним Законом.

Релевантни закон у овом случају је Закон о правима, обавезама и одговорностима пацијената, који садржи поглавље „Право на тајност података“ према којем подаци о пацијенту представљају службену тајну, да физичка лица која раде са тим подацима могу бити ослобођени чувања тајне само уз изричит пристанак пацијента или у случајевима прописаних у кривичном и парничном поступку. Прописано је и да у случају смрти пацијента, пацијентово право на увид у медицинску документацију остварују његови наследници, те да то право укључује, поред увида, и право на добијање копије медицинске документације. Штавише, у овом закону је прописан и искључиви редосљед права на увид, те се то право у првом реду односи на брачног, односно ванбрачног партнера, затим на пунољетну дјецу и на родитеље тј. усвајатеље.

Дакле, увид у здравствени картон умрлог лица и узимање података из истог дозвољено је његовим наследницима, на њихов захтјев или на захтјев суда.

Изнесено је мишљење да је неспоран правни интерес осигуравајућег друштва, као уговорне стране, да добије податак о узроку смрти умрлог али је упитан приступ подацима у здравственом картону, уколико је урађен супротно напријед изнесеним правилима.

- Објављивање потписника петиције на службеној веб страници јавног органа

На захтјев Комисије за очување националних споменика БиХ дато је мишљење у вези са објављивањем личних података потписника петиције на службеној веб страници на основу њихове сагласности.

Комисија за очување националних споменика је надлежни орган за спровођење поступка проглашења одређеног добра за национални споменик БиХ, те је поред осталог, дужна водити рачуна о правном основу за обраду личних података потписника петиције на службеној веб страници.

Узевши у обзир да је петиција прикупљена у сврху поступка оцјене да одређено добро буде проглашено националним спомеником, изведен је закључак да је објављивање личних података потписника петиције ирелевантно за тај поступак. Дакле, објављивање личних података потписника петиције на службеној веб страници није неопходно у сврху проглашења

неког добра националним спомеником БиХ. Надаље, сагласност као основ за објављивање личних података потписника петиције није примјењива када су у питању поступци пред јавним органима, који према грађанима требају поступати по јасно утврђеним правилима и на једнак начин.

Изнесен је став да се подаци о потписницима петиције, поднесене у поступку проглашења одређеног добра националним спомеником БиХ, не могу објављивати на службеној веб страници Комисије за очување националних споменика БиХ на основу сагласности.

- Обрада личних података о одговорном лицу у сврху спровођења прекршајног поступка

По захтјеву Службе за инспекцијске послове Града Зеница дато је мишљење у вези са добијањем личних података о одговорном лицу у пословном субјекту Х.У. Источно Сарајево, од стране Окружног привредног суда у Источном Сарајеву. Суд је у одговору на захтјев Службе за инспекцијске послове истакао да ће доставити податке по одобрењу Агенције.

Давање личних података од стране једног контролора другом контролору регулисано је Законом на начин да се подаци могу пренијети трећој страни уколико су јој неопходни, првенствено због утврђеног јавног интереса, законом утврђене надлежности, законитог интереса или сагласности носиоца личних података. Агенција није надлежна да издаје дозволе за пренос података између контролора.

Ради се о односу суда као контролора личних података овлашћених лица за заступање у правним лицима, са једне, и надлежног инспекцијског органа, са друге стране, који у наведеном својству остварује своју надлежност у погледу контроле и надзора над извршавањем прописа од стране пословних субјеката.

Изнесен је став да са аспекта Закона не постоји сметња за достављање података, нити је Агенција надлежна за издавање било каквог вида дозволе, да се Инспекцијском органу од стране надлежног Суда доставе подаци о одговорном лицу у одређеном пословном субјекту у сврху спровођења прекршајног поступка.

- Обрада личних података клијента банке преко обрађивача

По захтјеву Шпаркасе Банке д.д. БиХ дато је мишљење у вези са обрадом личних података клијената Банке преко обрађивача којем би се повјерили послови позивања клијената који неуредно извршавају своје обавезе.

Према наводима из захтјева Шпаркасе Банке, Банка би на обрађивача пренијела активности „Кол центра“. У том контексту Шпаркасе Банка би обрађивачу пренијела податке о имену и презимену дужника, адреси броју телефона, фирми запослења, податке о жирантима, податке о дуговању, као и да ли је утужен и статус утужења.

Обрада личних података преко обрађивача прописана је Законом, према којем контролор може закључити уговор о обради личних података са обрађивачем, ако законом није искључена таква обрада. Уговор мора бити сачињен у писменој форми и у истом се навести обим, сврха

и рок на који је закључен уговор, као и адекватне гаранције обрађивача у вези са техничком и организационом заштитом личних података.

Изнесен је став да Шпаркасе Банка, у сврху позивања и подсјећања клијената на измирење доспјелих дуговања, може закључити уговор са обрађивачем, уколико таква обрада није забрањена законом, та да за ту сврху обрађивачу треба пренијети податке који су неопходни, а односе се на име и презиме, број телефона и износ дуговања. Такође, изнесен је став да те податке Шпаркасе Банка може пренијети обрађивачу без сагласности клијента, јер се то извршава у оквиру пословног односа и у циљу испуњења уговорних обавеза.

- Давање личних података једном дионичару банке о другим дионичарима

По захтјеву Унион банке д.д. Сарајево дато је мишљење у вези са давањем личних података једном дионичару банке о другим дионичарима.

Према наводима из захтјева дионичар Банке се, у складу са Законом о привредним друштвима, обратио Унион банци да преузме листу дионичара. Листе дионичара садрже податке о јединственом матичном броју, као и адресе пребивалишта дионичара.

Сходно Закону, контролор је овлашћен дати податке трећој страни на основу писаног захтјева треће стране, те ако је то потребно у оквиру законом утврђене надлежности или законитог интереса треће стране или на основу сагласности носиоца података.

Према Закону о привредним друштвима дионичар има право од дана објављивања обавјештења о сазивању скупштине дионичара у просторијама дионичког друштва да изврши увид у листу дионичара, финансијски извјештај са извјештајима ревизора, надзорног одбора и одбора за ревизију и увид у све друге исправе које се односе на приједлоге одлука уврштених у дневни ред скупштине. Такође, прописано је да „поред увида, дионичар, на лични захтјев и о свом трошку, има право на копију наведених докумената“.

На основу наведеног, изнесен је став да је Унион Банка дужна учинити доступним дионичару, на његов захтјев, личне податке других дионичара. Узевши у обзир одредбе Закона о привредним друштвима, такође је изнесен став да давање података о јединственим матичним бројевима и адресама пребивалишта других дионичара није неопходно за испуњење сврхе из Закона о привредним друштвима.

- Подаци о висини мјесечних новчаних издавања за адвокате ангажоване по службеној дужности

По Захтјеву Кантоналног суда из Зенице, дато је мишљење у вези са давањем података о висини примања адвоката ангажованих по службеној дужности, а које је поднесено од стране Центра за истраживачко новинарство, по Закону о слободи приступа информацијама.

Ангажовани у јавном сектору не могу уживати заштиту на приватност у погледу обраде личних података у оној мјери у којој се та заштита Законом обезбјеђује физичком лицу у приватном сектору или неким другим „обичним“ животним ситуацијама. Осим наведеног, подаци о примањима појединаца ангажованих у јавном сектору указују на начин трошења средстава из јавног сектора, што превентивно може дјеловати на незаконите радње или

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

корупцију, те се стога несумњиво може рећи да је објављивање овакве информације у јавном интересу.

Неспорно је да се примања у јавном сектору требају учинити јавним, међутим из објављеног износа не треба да буду видљиви поједини дијелови плате као што су, на примјер, одбици за алиментацију, кредит, чланарина за синдикат и слично. Ови подаци представљају личне карактеристике и опредјељења појединца као носилаца личних података, спадају у сферу приватности, те стога не могу бити јавно доступни без икаквих ограничења.

Узевши у обзир наведено, изнесен је став да адвокати, који за рад по службеној дужности добијају средства из буџетских средстава, не могу уживати право на заштиту личних података као други грађани који та примања остварују по другим основама.

- Употреба јединственог матичног броја у систему размјене података од стране пореске управе

По одвојеним захтјевима пореске управе ФБиХ и РС-а дата су мишљења у вези са могућношћу размјене података о јединственим матичним бројевима од стране пореских управа.

Према наводима из захтјева размјена личних података прописана је законима о пореској управи ентитета и Меморандумом о институционалној сарадњи и размјени података о пореским обвезницима, који је потписан од стране свих пореских управа у БиХ, те да би немогућност размјене података утицала на спровођење Реформске агенде и услова датих од стране Међународног монетарног фонда.

Закон о јединственом матичном броју као *lex specialis* прописује да се јединствени матични број може користити само у случајевима који су прописани законом.

Анализом законских прописа из области пореза на нивоу ентитета утврђено је да исти нису изричито прописали основ за обраду јединственог матичног броја. Законски прописи предвиђају да се пореским обвезницима додјељују идентификациони бројеви, али као идентификациони бројеви нису одређени јединствени матични бројеви. Штавише, у Закону о јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса у ФБиХ и Закону о пореском поступку РС-а прописано је да јединствени идентификациони број сваком пореском обвезнику додјељује пореска управа, те да лични идентификациони број пореска управа додјељује сваком осигураном лицу уписаном у јединствени систем.

Правилником о додјеливању идентификационих бројева и пореској регистрацији пореских обвезника на територији ФБиХ, прописан је садржај и начин додјеливања идентификационог броја пореском обвезнику..., те је у истом Правилнику за физичка лица прописано да се у пореске сврхе користи јединствени матични број грађана, који додјељује Федерално министарство унутрашњих послова.

Правилником о условима и начину регистрације и идентификације пореских обвезника, поступак регистрације пореских обвезника је поступак у којем се врши додјела јединственог идентификационог броја лицу који је „порески обвезник“, при чему надлежна организациона јединица Пореске управе врши уписивање идентификационих података о пореском обвезнику, као и упис јединственог матичног броја грађана у јединствени Регистар пореских обвезника РС.

Изнесен је став да јединствени матични број, као идентификациони број пореских обвезника физичких лица није прописан законом, већ подзаконским актима, што није у складу са принципом правичности и законитости обраде личних података.

- Обрада биометријских података запослених од стране суда у сврху контроле присуства на радном мјесту

По захтјеву Суда БиХ дато је мишљење о могућности увођења система контроле приступа комплексу правосудних институција БиХ употребом „биометријских читача отисака прстију“.

У захтјеву је дат опис постојећег стања система контроле приступа комплексу правосудних институција БиХ, као и разлози због којих је потребно његово унапрјеђење, те су изнесене предности новог система који се намјерава увести. Постојећи систем контроле приступа комплексу правосудних институција заснован је на употреби безконтактних ИД картица са електронским кодом, на основу којих запослени остварују приступ згради и зонама у згради и путем којих се врши електронска евиденција радног времена. Истакнуто је и да електронски код картице може бити прочитан у близини власника картице и да постоје и разлози злоупотребе електронске евиденције радног времена, када се једни запосленици евидентирају умјесто других, те да је овај систем успјешно служио својој сврси, али да је, развојем информационих технологија, превазиђен.

Закон прописује биометријске податке кроз дефиницију „посебне категорије личних података“.

Надаље, Закон прописује и посебне услове за обраду посебне категорије личних података. Један од услова за обраду посебне категорије личних података је „да је обрада посебне категорије личних података дозвољена ако је обрада потребна за извршавање обавезе или посебних права контролора из области радног права у оној мјери у којој је овлашћен законом“

Закон о раду у институцијама БиХ прописује да се „лични подаци запосленика не могу прикупљати, обрађивати, користити или достављати трећим лицима, осим ако је то одређено законом или ако је то потребно ради остваривања права и обавеза из радног односа.“

Напријед наведене норме су ограничавајуће и претпостављају изричит законски основ за обраду личних података или стварну потребу тј. неопходност.

Дакле, право и обавеза Суда БиХ је да контролише присуство запосленика на радном мјесту, те је сходно наведеним нормама, а у недостатку законског основа, дужан користити начин и средства који су примјерени и неопходни да се та обавеза и изврши. Обрада биометријских података у сврху контроле присуства на послу од стране суда није неопходна.

Недостаци садашњег начина евидентирања, као што су губитак картице и њено неблаговремено пријављивање, коришћење електронске картице једног службеника умјесто других који нису њихови власници, не представљају довољне разлоге да би овај начин обраде личних података био неопходан. Ради се о потреби предузимања организационих и других мјера којима се могу превенирати узроци или отклонити посљедице настале губитком картице итд.

Обрада биометријских података запосленика Суда БиХ у сврху контроле присуства на радном мјесту не би била у складу са принципом правичности и законитости, јер као таква није прописана законом и није неопходна, јер се систем контроле запослених може успоставити на мање инвазиван начин, што свакако представља предузимање додатних организационих мјера.

- Видеонадзор у сврху контроле полагања матуре

На основу захтјева више школа са подручја Кантона Сарајево дато је мишљење у вези са захтјевом ресорног министарства да школе инсталирају видеонадзор у фискултурним салама гдје се организује одржавање испита екстерне матуре.

Дакле, основна сврха видеонадзора је контрола преписивања ученика приликом полагања екстерне матуре.

Неспорна је чињеница да школе имају законит интерес увођења видеонадзора у сврху заштите лица и имовине школе, што је и оправдано. Том приликом се врши прикупљање података и о ученицима и о запосленима, из разлога што су видеонадзором покривени улази и излази из школе, ходници који воде према канцеларијама и учионицама итд.

Међутим постављање видеонадзора у учионицама или фискултурним салама у сврху контроле да ли ученици преписују, или на други недозвољен начин рјешавају тестове екстерне матуре, не може бити законита мјера за испуњење те сврхе. Сасвим је логично да се та сврха може остварити на други мање инвазиван начин.

Примарна сврха видеонадзора је физичка заштита људи и имовине, те све друге сврхе у које може бити употријебљен су супротне принципу правичности и законитости, осим уколико та посебна сврха видеонадзора није одређена законом.

- Пренос личних података у Републику Аустрију и Руску Федерацију

Сбербанк а.д. Бањалука затражила је мишљење Агенције у вези са преносом личних података клијената Банке у Републику Аустрију и Руску Федерацију.

Прије сваког преноса података у иностранство првобитно је потребно утврдити испуњење услова из члана 17. Закона које се односе на давање личних података трећој страни. Уколико су испуњене законске основе за давање личних података трећој страни, лични подаци који се обрађују могу се износити из Босне и Херцеговине у другу државу или давати на коришћење међународној организацији која примјењује адекватне мјере заштите личних података прописане Законом.

Република Аустрија и Руска Федерација, као потписнице Конвенције 108., те земље које су ратификовале наведену Конвенцију, сматрају се земљама које примјењују адекватне мјере заштите личних података. Стога је пренос личних података у Републику Аустрију и Руску Федерацију начелно дозвољен, сходно члану 18. став (1) Закона, уколико су испоштоване и одредбе Закона које се односе на цјелокупан процес обраде личних података, укључујући и одредбе које прописују откривање личних података трећој страни.

- Пренос личних података контролорима и обрађивачима у САД

Адвокатица из Сарајева обратила се Агенцији с питањима везаним за сарадњу контролора из Босне и Херцеговине са контролорима у Сједињеним америчким државама, ангажовање обрађивача у САД-у, прихватљивост Стандардних уговорних клаузула као и Обавезујућих корпоративних правила при таквој сарадњи, те потреби и условима за издавање одобрења Агенције из члана 18. став (4) Закона за пренос личних података у САД. Упит се односио и на могућност да контролор из БиХ опуномоћи своје повезано друштво у САД-у да у име контролора из БиХ закључи уговор са обрађивачем.

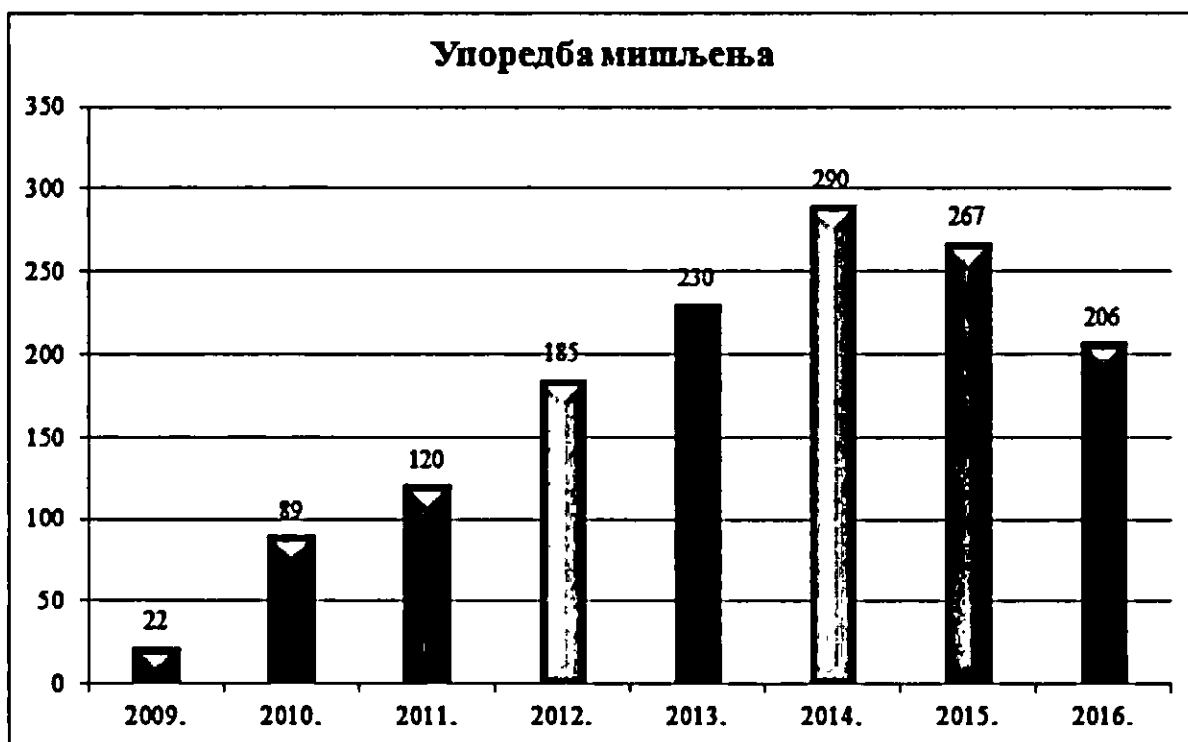
При наведеном преносу првобитно је потребно испитати законске могућности откривања личних података трећој страни, што је прописано чланом 17. Закона, односно уколико се подаци дају обрађивачу на основу склопљеног писменог уговора, примјењује се члан 12. Закона. Након тога, потребно је утврдити правни основ за пренос података обрађивачима и контролорима у САД што је прописано чланом 18. став (3) и (4) Закона, с обзиром да се Сједињене америчке државе не сматрају државом која примјењује адекватне мјере заштите личних података.

Уколико при преносу података није могуће испунити нити један услов прописан чланом 18. став (3) Закона, Агенцији се може поднијети захтјев за посебно одобрење преноса података из Босне и Херцеговине, те је потребно у том захтјеву навести о којој врсти обраде и преноса података је ријеч, а да иста није прописана чланом 18 став (3) Закона. У захтјеву је потребно описати ток прикупљања и обраде података, називе контролора и евентуално обрађивача, те на који начин и у коју сврху се износе одређени подаци. Такође, потребно је приложити и нацрт предметног уговора између уговорних страна, а прихватљивом се, такође, сматра форма уговора из Стандардних уговорних клаузула и Обавезујућих корпоративних правила. Након евентуалног позитивног одговора Агенције, контролори су дужни све предочено испоштовати, односно нису допуштена одступања од достављеног нацрта уговора, нити садржајно, нити на било који други начин.

Уколико су испуњени законски услови преноса података у САД, контролор из БиХ може овластити путем пуномоћи своје повезано друштво-компанију у САД-у да закључи уговор са обрађивачем.

3.9.4. Упоредни подаци за 2009 – 2016

МИШЉЕЊА								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Укупно	22	89	120	185	230	290	267	250
Стручна мишљења	22	89	117	181	215	282	259	242
Јавним органима	14	47	44	56	94	80	84	87
Правним лицима	6	14	19	41	23	18	28	49
Физичким лицима	2	28	51	84	98	184	147	106
Мишљења на законе	0	0	3	3	9	6	6	8
Мишљења на подзаконске акте	0	0	0	0	5	1	0	4
Мишљења на друге правне акте	0	0	0	1	1	1	2	2



Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251

3.10. Главни регистар

Главни регистар је електронска евиденција основних података о збиркама личних података које воде контролори, а има за циљ да носиоце података информише које личне податке контролори могу прикупљати и на други начин обрађивати. Ове информације Агенција обједињује и објављује, на који начин и настаје Главни регистар.

Главни регистар пружа могућност Агенцији за сагледавање и анализу које врсте података су садржане у збиркама личних података контролора у одређеној области.

Регистрација контролора је обавеза контролора да прије успостављања збирке личних података доставе Агенцији обавијест о намјераваном успостављању збирке личних података са информацијама о збирци личних података прописаним чланом 13. Закона („Службени гласник БиХ“ бр. 49/06, 76/11 и 89/11). Начин испуњавања ове обавезе прописан је Правилником о начину вођења и обрасцу евиденције о збиркама личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 52/09).

У току 2016. године у Главни регистар регистровано је 169 контролора. У сљедећој табели је приказан број контролора и збирки уписаних у Главни регистар за сваку годину.

Контролори и збирке уписане у Главни регистар								
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Укупно
Контролори	14	19	76	66	21	81	169	446
Збирке личних под.	55	205	713	270	203	498	541	2485



Од оснивања до краја 2016. године у Главни регистар је уписано 446 контролора и 2485 збирки личних података.

У току 2016. године упућена су 132 позива органима БиХ, РС, ФБиХ и Брчко дистрикта БиХ, који до сада нису регистровани у Главном регистру, да пријаве евиденције о збиркама личних података које воде.

3.11. Информациони систем

Активности на одржавању локалне рачунарске мреже обухватају низ активности потребних за несметано функционисање информационог система Агенције у цјелини. Ове активности обухватају: инсталирање, одржавање и надоградњу софтвера; креирање сигурносних копија за Интерну базу, Главни регистар и Фајл сервер; утврђивање и отклањање неисправности, те предлагање сервиса рачунара и других уређаја, припрему спецификација за набавку рачунара и рачунарске опреме; помоћ запосленима при коришћењу рачунара; вођење евиденције о хардверу и софтверу, в достављање извјештаја Министарству комуникација и транспорта БиХ и друго.

У току 2016. године настављене су активности на реализацији Пројекта изградње система управљања информационом сигурношћу према стандарду ИСО 27001. ИСО 27001 је међународни стандард објављен од стране Међународне организације за стандардизацију (ИСО) који описује како управљати информационом сигурношћу. Овај стандард се може примијенити у организацији било којег типа и представља скуп најбољих свјетских пракси при управљању информационом сигурношћу.

Агенција је започела активности на изградњи система управљања информационом сигурношћу према стандарду ИСО 27001 у току 2014. године. У току 2016. године активности на реализацији Пројекта ИСМС обухватиле су активности на процедурама за: Интерни аудит, Контролу неусклађености и корективне акције и Управљање ризицима. У току реализације Пројекта ИСМС припремљен је и креиран каталог ризика за Агенцију.

3.12. Јавност рада и сарадња са медијима

Ширење знања о заштити личних података и приватности у оквиру комуникације са јавношћу један је од основних инструмената који омогућавају дјелотворност рада сваког надзорног органа које се бави заштитом личних података. Због сталне потребе промоције заштите личних података и приватности у Босни и Херцеговини, Агенција путем различитих активности, те пружањем информација о свом раду, у континуитету јача свијест јавности о заштити личних података и приватности у оквиру својих могућности. Агенција је у сталном контакту с медијима и јавношћу и током 2016. године наставила је информисати јавност о предузетим активностима, актуелним предметима и питањима. Ове активности извршаване су давањем одговора на честе упите медија, институција и грађана, путем саопштења и изјава за медије, гостовања у различитим медијима, те путем редовне годишње прес конференције.

Путем Веб странице Агенције www.azlp.gov.ba, благовремено је информисана јавност о заштити личних података и приватности у БиХ и шире. Поред Веб странице, успостављен је и хелп - деск у сврху давања брзих одговора на различите упите.

У сврху подизања свијести јавности о праву на заштиту личних података и приватности, Савјет Европе је, уз подршку Европске комисије, 2006. године прогласио 28. јануар европским Даном заштите података, који је у свијету познат и као Дан приватности. Овог дана уједно се обиљежава и годишњица Конвенције (ЕТС 108) за заштиту лица с обзиром на аутоматску обраду личних података, која је отворена за потписивање свим земљама 28. јануара 1981. Конвенција је и након више од 35 година једини правно обавезујући међународни инструмент заштите личних података и у фази је модернизације. Конвенција је на снази у 47 земаља чланица Савјета Европе, а приступиле су јој још и неке земље које нису чланице Савјета Европе, као што је Уругвај, Маурицијус, Сенегал, Мароко и Тунис. Смисао обиљежавања Дана заштите података је промоција заштите личних података и приватности путем реализације различитих активности у циљу подизања свијести јавности по овом питању.

Агенција је 2016. године седму годину заредом обиљежила европски Дан заштите података 28. јануар. Тим поводом, руководство Агенције одржало је Састанак са члановима Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине БиХ, узимајући у обзир заједничке надлежности у вези остваривања људских права и основних слобода, упознавши Комисију са активностима и плановима Агенције.

Према већ устаљеној пракси, Агенција је 28. јануара у Парламентарној скупштини БиХ организовала Конференцију за медије на којој су представљени најзначајнији аспекти рада Агенције у протеклој 2015. години, планови за наредни период, те су дати одговори на питања новинара.

У склопу обиљежавања Дана заштите података Агенција је и ове године организовала „Дан отворених врата“, када је грађанима пружена прилика да се информишу о различитим питањима везаним за обраду и заштиту личних података. Агенција је, такође овим поводом, организовала едукативна предавања о заштити личних података студентима Правног факултета Свеучилишта у Мостару.

Обиљежавање Дана заштите података добро је медијски пропраћено у штампаним и електронским медијима.

У извјештајном периоду издато је седам саопштења за јавност, представници Агенције учествовали су у седам емисија на радију и телевизији. У писаној форми дато је пет одговора новинарима, као и седамнаест изјава медијима.

На Веб страници Агенције објављено је укупно 96 различитих садржаја насталих у раду Агенције а односили су се на опште акте, рјешења, мишљења, извјештаје, планове, тендере итд. Укупан број обрађених докумената је знатно већи и износи 288, јер се већина садржаја објављује на три језика у службеној употреби у БиХ и енглеском језику.

Број посјетилаца веб странице Агенције, који су активно прегледали садржаје, у току 2016. године, је 1438. Укупан број прегледаних страница, укључујући и поновљене прегледе појединачних страница, износи 5980.

У извјештајном периоду запримљено је пет захтјева за слободан приступ информацијама, који су ријешени у законом прописаном року.

3.13. Међународна сарадња

По природи свог посла Агенција је упућена на међународну сарадњу. Једна од обавеза Агенције односи се на учествовање на различитим радионицама, обукама, семинарима, нарочито међународним конференцијама и радним групама као активни члан или посматрач. Сходно могућностима, Агенција настоји да редовно и активно учествује на међународном плану и на тај начин допринесе континуираном развоју рада, проналажењу бољих рјешења, усклађивању законодавства Босне и Херцеговине у подручју заштите личних података с европским и свјетским нормама и стандардима, те да испуњава обавезе које произлазе из међународних конвенција које је Босна и Херцеговина потписала и ратификовала. Остварена је конкретна сарадња са релевантним међународним органима и организацијама, посебно из региона.

Пуноправна чланства, као и чланства у појединим радним групама, између осталог, намећу активно учешће Агенције у извршавању различитих обавеза. То је од изузетног значаја за европски пут Босне и Херцеговине.

У извјештајном периоду представници Агенције учествовали су у следећим догађајима на међународном плану:

1. 38. Међународној конференцији Повјереника за заштиту података и приватности која је одржана у Маракешу 17-20 октобра 2016. године у организацији Националне комисије за

заштиту контроле личних података Краљевине Мароко. Међународна конференција представља годишњи састанак органа за заштиту личних података.

2. 18. Конференцији органа за заштиту података земаља Централне и Источне Европе која одржана 11. и 12. маја 2016. године у Сарајеву у организацији Агенције. Конференција у Сарајеву окупила је 52 судионика из 16 земаља чланица, као и представницу Савјета Европе.
3. Прољетној конференцији европских органа за заштиту података под називом „Нови оквири сарадње“, одржаној у Будимпешти 26. и 27. маја 2016. године.
4. Четвртом састанку Одбора за заштиту података, успостављеног 2013. године од стране Одбора министара на основу члана 17. Статута Савјета Европе, одржаном 15. и 16. јуна 2016. године у Савјету Европе у Стразбуру.
5. Међународној конференцији под називом „Конвенција 108: од европске реалности до глобалног споразума“ одржаној 17. јуна 2016. године у организацији Савјета Европе у Стразбуру. Конференција је окупила преко стотину учесника из више од 60 земаља.
6. 33. Пленарној сједници Савјетодавног одбора Конвенције 108, основаној у складу са чланом 18. Конвенције 108, одржаној у Стразбуру 29. јуна - 01. јула 2016. године. На Пленарној сједници узете су у обзир информације Директора информационог друштва и борбе против криминала, са посебним освртом на Конвенцију 108, информације по питању сарадње између органа за заштиту података у оквиру „Примјене споразума о глобалној прекограничној сарадњи“.
7. 28. Радионици управљања случајем одржаној 12-14 октобара 2016. године у Подгорици, у организацији Агенције за заштиту личних података и слободан приступ информацијама Црне Горе. Радионица је усмјерена на начине рјешавања појединих случајева из праксе, као и алате који могу при томе помоћи, службеника из европских органа за заштиту података.
8. На дводневном Првом годишњем форуму за заштиту података земаља Западног Балкана, у организацији македонске Дирекције за заштиту личних података, уз подршку Норвешког органа за заштиту података, одржаном у Скопљу 2-3 фебруара 2016. године.
9. Радионици о управљању подацима у облаку одржаној 08. децембра 2016. године у Сарајеву, у организацији Мајкрософт-а Босне и Херцеговине.

Агенција није била у могућности из финансијских разлога, као и због недовољног броја запослених, учествовати на значајним међународним дешавањима на пољу заштите података и приватности. Наводимо:

1. Позив Међународне радне групе о дигиталној едукацији, коју координира и води француска Државна комисија за слободу информација. Агенција редовно добија различите позиве, информације, документе и закључке са састанака Радне групе.
2. Позив Извршног комитета секретаријата Међународне конференције повјереника за заштиту података и приватности за учешће у новој Радној групи Приватност и хуманитарна акција.

3. Позив на Конференцију - Компјутери, приватност и заштита података 2016 године под називом „(Не)видљивости и инфраструктуре“ која је одржана је 27-29 јануара 2016. године у Бриселу.
4. У име АРКАДЕС конзорцијума пројекта, Агенција је позвана од стране Међународне радне групе за дигиталну едукацију, као и од Секретаријата Међународне конференције на Завршну конференцију Пројекта, која је одржана 04. марта 2016. у Барселони.
5. Позив на Годишњи састанак полицијске сарадње – „Заштита података“ који је одржан 21. и 22. марта 2016. године у Манчестеру (УК).
6. Позив на Радионицу о ИПА II пројекту (2014 -2020), одржаној 23-24 маја 2016. године у Бриселу у организацији Правног издаваштва Лексион.
7. Позив на Симпозијум „Преиспитивање заштите података и приватности у Европи: Обликовање европске дигиталне будућности“, одржаном 06. јула 2016. године у Бриселу, у организацији Удружења за размјену јавне политике.
8. Позив на Интерактивни семинар о припремама за Општи пропис о заштити података под називом „Како се припремити за Општи пропис о заштити података и Штит приватности?“ који је одржан 06. септембра 2016. године у Келну (СР Њемачка), у организацији Правног издаваштва Лексион.
9. Позив на конференцију „Дигитални идентитет и заштита података за грађане и компаније - Свјетска е-ИД и Сајбер сигурност“ конференција и егзибиција, одржаној 26-28 септембра 2016., у Марсеју (Француска), у организацији твртке Стратеџиз Телекомс & Мултимедија (независни ИЦТ организатор догађаја и добављач информатичких услуга).
10. Јединица за заштиту података Генералне дирекције за људска права и владавину закона Савјета Европе организовала је интерактивну Серију питања и одговора „Разговори о заштити података“. У II издању Серије позвани смо на разговор са Патрис Спиноси, адвокатом Државног савјета и Врховног суда, 30. новембар 2016. године у Савјет Европе у Стразбуру. Тема разговора била је гаранција заштите основних слобода и осигуравање равнотеже између права на поштовање приватности и очувања сигурности.

- Сарадња са ТАИЕХ-ом

Агенција је остварила сарадњу и са ТАИЕХ-ом, који представља инструмент техничке помоћи и размјене информација којим управља Општа управа за проширење Европске комисије. Главни задаци ТАИЕХ-а су осигуравање краткорочне техничке помоћи и савјета о имплементацији ЕУ законодавства у национално законодавство земаља корисница.

Агенција је у сарадњи са ТАИЕХ програмом помоћи Европске комисије организовала дводневну „ТАИЕХ Радионицу о сарадњи са Еуроцаст-ом и захтјевима заштите података“, 18. и 19. априла 2016. године у Сарајеву. Фокус Радионице био је на заштити података у тужилаштвима.

Радионица је окупила 32 учесника. Предавачи су били два стручњака из Еуроцаст-а и три стручњака из надзорних органа земаља чланица Европске уније. Домаћи учесници Радионице били су представници Министарства правде БиХ, Федералног министарства правде и

Министарства правде РС, представници Високог судског тужилачког савјета БиХ, Правосудне комисије Брчко дистрикта БиХ, представници тужилаштва из оба ентитета БиХ и Тужилаштва Брчко дистрикта БиХ, те службеници Агенције.

Циљ Радионице била је размјена знања и најбољих пракси у односу на стандарде заштите података Европске уније у тужилаштвима у кривичном поступку, те у складу са захтјевима за одговарајуће руковање и обраду личних података, који омогућавају сарадњу с Еуроцаст-ом. Радионица је била од значаја и због дефинисања нивоа заштите података који се треба постићи да би се остварила будућа сарадња са тужилаштвима на свим нивоима власти и Еуроцаст-ом. Радионица је била веома корисна јер је, између осталог, потврђена надлежност Агенције да врши инспекцијске надзоре у тужилаштвима, а што је било оспоравано од Тужилаштва БиХ.

Агенција је упутила је молбу саксонском Повјеренику за заштиту података (СР Њемачка) да њихова институција буде домаћин Студијске посјете – „Заштита личних података у правосудним институцијама“ за три службеника Агенције. Планирано је да ова Студијска посјета буде наставак раније одржане Радионице о сарадњи са Еуроцаст-ом.

3.14. Сарадња са контролорима

У извјештајном периоду Агенција је спроводила и сарадњу са контролорима, између осталог, и учешћем на конференцијама које су имале за предмет унапрјеђење и заштиту људских права и основних слобода и јачању свијести јавности о значају заштите личних података.

Представници Агенције узели су учешће на конференцијама, семинарима, радионицама и другим догађајима, и то:

1. Конференцији „Свеобухватан приступ помоћи преживјелима ратног силовања и сексуалног насиља у БиХ“ у организацији НВО „Медица“ Зеница, која је одржана у Сарајеву,
2. Регионалној конференцији „Имовински картони носилаца правосудних функција“, која је одржана у Сарајеву,
3. Конференцији „Приступ информацијама и отворени подаци“ коју је поводом дана слободе приступа информацијама организовао Транспаренси Интернешнал у БиХ, која је одржана у Сарајеву,
4. Конференцији Инфосек у вези са европских прописима о заштити података и савремених рјешења која се користе за заштиту података. Конференцију је организовала компанија Телегруп. Представник Агенције је активно учествовао као презентер на панел дискусији,
5. Семинару „Крађа идентитета-заштита личних података“, у организацији Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ, која је одржана у Бања Луци,
6. Семинару Међународног удружења мобилних мрежних оператора у организацији Регулаторне агенције за комуникације БиХ,
7. Семинару Делпоумент *Windows 10* оперативног система, у организацији Мајкрософт БиХ,
8. Семинару „Сигурност веб апликација“ у организацији Агенције за државну службу БиХ,
9. Семинару Продукт Менаџмент са фокусом на улогу Продукт *Owner-a*, у организацији Агенције за државну службу БиХ,
10. Радионици на тему Мајкрософт новитета у организацији Мајкрософт БиХ,
11. Консултације у Делегацији Европске уније у БиХ у вези са Средњорочним прегледом индикативног стратешког документа ИПА II у Сарајеву,

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

12. Састанак „Примјена закона о страним рачунима УСА пореских обвезника (FATCA)“ у организацији Америчке трговинске коморе у БиХ, а у сарадњи са консултантском фирмом ЦМС *Reich-Rohrwig Henz* д.о.о.,
13. *AmCham* БиХ бизнис брифинг о Заштити личних података, на којем су два представника Агенције учествовали као панелисти.

Други вид сарадње са контролорима остварен је кроз одржавање заједничких састанака а у циљу разјашњења појединих питања заштите личних података. У извјештајном периоду су одржани састанци са:

1. Министарством за људска права и избјеглице БиХ у вези са међусобном сарадњом сходно надлежностима ових институција;
2. Представницима Централне банке БиХ у вези са успостављањем јединственог регистра трансакцијских рачуна за физичка лица;
3. Представницима ЈУ Психијатријска болница Кантона Сарајево у вези са успоставом видеонадзора;
4. Секретаром Правобранилаштва БиХ у вези са извршавањем обавеза по Закону;
5. Директором Агенције за одузимање нелегално стечене имовине у вези са извршавањем обавеза по Закону;
6. Службеницима Агенције за управљање одузетом имовином РС, у вези са испуњавањем обавеза прописаних Законом;
7. Службеницима Агенције за надзор осигурања ФБиХ у вези са сачињавањем евиденције о збиркама личних података;
8. Представницима Министарства саобраћаја кантона Сарајево у вези са обрадом јединственог матичног броја као идентификатора корисника градског превоза;
9. Представницима Министарства правде БиХ у вези са приједлогом за измјену Закона о управном поступку;
10. Представницима Високог судског и тужилачког савјета у вези са активношћу за објаву имовинских картона носилаца правосудних функција;
11. Представницима Високог судског и тужилачког савјета у вези са приступом подацима корисника социјалне помоћи од стране комуналних предузећа, у циљу смањења броја судских предмета;
12. Представницима Регулаторне агенције за комуникације БиХ у вези са обавезама пријављивања збирки и доношења плана сигурности;
13. Директором ДЗ Олово у вези примјене Закона и додатног појашњења о начину извршења управних мјера из Рјешења Агенције;
14. Министром унутрашњих послова Средњобосанског кантона у вези са рјешењима која Агенција доноси по приговорима запослених у Министарству ради уписа посебног стажа.

• Обуке из области заштите личних података

Из области заштите личних података у извјештајном периоду је одржано 11 обука за запослене у контролорима, на којима је учествовало 354 државних службеника. У организацији органа за државну службу одржане су по двије обуке, на свим нивоима власти, како сlijеди:

1. У организацији Агенције за државну службу БиХ за државне службенике запослене у институцијама Босне и Херцеговине, одржане су двије обуке у Сарајеву. Обукама је присуствовало 67 државних службеника.

2. У организацији Агенције за државну службу ФБиХ, за државне службенике запослене у институцијама ФБиХ, одржане су двије обуке, у Мостару и Сарајеву. Обукама је присуствовало 69 државних службеника.
3. У организацији Агенције за државну управу РС, за државне службенике запослене у институцијама РС, одржане су двије обуке у Бања Луци. Обукама је присуствовало 52 државна службеника.
4. У организацији Владе Брчко дистрикта БиХ, Одјељење/Одјел за стручне и административне послове - Пододјел за људске ресурсе, одржане су двије обуке за државне службенике у органима Владе Брчко дистрикта БиХ у Брчком. Обукама је присуствовало 49 државних службеника.
5. У организацији Агенције, одржане су двије једнодневне обуке на тему сачињавање збирки личних података за институције БиХ и органе ФБиХ. Обукама је присуствовало 15 представника из девет институција БиХ, те 22 представника из 13 органа ФБиХ.

3.15. Европске интеграције

Као што је напријед наведено, и кроз Извјештај Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине у 2016. години, запажен је извјестан напредак у области заштите личних података.

Акционим планом спровођења приоритета из Извјештаја за БиХ за 2015. годину Агенцији нису додијелене посебне обавезе.

Агенција редовно даје допринос Прилогу институција БиХ за редовни Годишњи извјештај о напретку у процесу европских интеграција. Агенција је доставила информације везане за њен рад и активности за период од 01.09.2015. до 01.04.2016.

Представници Агенције присуствовали су Конференцији „Упитник Европске комисије“, коју је организовала Дирекција за европске интеграције БиХ, 10. октобра 2016.

У циљу припреме одговора из упитника Европске комисије, представник Агенције присуствовао је на шест састанака у организацији Дирекције за европске интеграције БиХ.

Агенција је дала одговоре на 19 питања из упитника Европске комисије која спадају у њену надлежност, а припадају Политичком критеријуму Упитника. Као дио ових активности, извршена је стручна редактура превода Закона.

3.16. Нормативни дио и администрација

У нормативном дијелу Агенција је у 2016. години сачинила два правилника, 32 одлуке и 69 рјешења.

У извјештајном периоду од административних послова урађено је следеће:

- примљено је и формирано 1193 нових предмета ,
- протоколисано је 10281 аката;

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

- унутар Агенције, по секторима и одсјецима, задужено је 4420 аката;
- примљено је и протоколирано 230 рачуна;
- примљено је и протоколирано 102 службених гласника, 24 стручних часописа,
- путем курира, ПТТ-а и и-мејла из Агенције је отпремљено 2622 аката;
- архивирано је 1401 предмета, у уписник УП 1 уписано је 271 предмета, у уписник УП 2 уписано је 4 предмета.

Такође, као остале редовне активности, у извјештајном периоду извршено је следеће:

- Сачињен је Програм рада Агенције за заштиту личних података у БиХ за 2017. годину;
- Сачињен је Средњорочни план рада за период 2017-2019;
- Сачињен је Годишњи извјештај о поднесеним захтјевима за слободан приступ информацијама институцији Омбудсмена за људска права БиХ;
- Сачињен је Годишњи извјештај Министарству правде БиХ о рјешавању управних ствари у управном поступку;
- Урађен је Годишњи извјештај и достављен Канцеларији координатора за реформу јавне управе;
- Сачињен је План јавних набавки Агенције за 2016. годину;
- Сачињен је План за борбу против корупције у Агенцији 2016 – 2017;
- Извјештај о спровођењу Плана борбе против корупције, достављен Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције;
- Достављен је попис грађе Архиву БиХ;
- Извршено је паковање и обиљежавање архивске и регистратурне грађе настале у 2015. години;
- Сачињена је и достављена Парламентарној скупштини БиХ, као Одговор на посланичко питање, ажурирана табела закупа, те детаљна информација о закупу пословног простора за потребе Агенције.

3.17. Буџет – јавне набавке

У складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину („Сл. гласник БиХ“ 101/15), одобрена су средства из Буџета институција БиХ за потребе рада Агенције за 2016. годину у висини од 1.360.000 КМ. Укупна одобрена средства су се односила на текуће издатке у износу од 1.345.000 КМ и капиталне издатке у износу од 15.000 КМ.

Према подацима на дан сачињавања извјештаја, стање извршења Буџета од 01.01.2016 - 31.12.2016. је приказано у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста расхода	Економ. код	Одобрено за период јануар - децембар	Утрошено за извјештајн и период јануар – децембар	Разлика-Располо ж. средства	Процент извршења %
	ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ		1.345.000	1.243.604	101.396	92,46
1	брuto плате и накнаде	6111	970.000	933.190	36.810	96,20
2	накнаде трошкова запослених	6112	104.000	89.906	14.094	86,45
3	путни трошкови	6131	23.000	12.929	10.071	56,21
4	издаци телефонских и поштанских услуга	6132	25.000	21.957	3.043	87,83
5	издаци за енергију и комуналне услуге	6133	0	0	0	0
6	набавке материјала	6134	10.000	9.923	77	99,23
7	издаци за услуге превоза и горива	6135	16.000	7.884	8.116	49,27
8	унајмљивање имовине и опреме	6136	116.000	114.266	1.734	98,50
9	издаци за текуће одржавање	6137	18.000	6.290	11.710	34,94
10	издаци за осигурање и банкарске услуге	6138	3.000	2.477	523	82,57
11	уговорене услуге	6139	60.000	44.783	15.217	74,64
	КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	8213	15.000	9.961	5.039	60,79
	УКУПНО		1.360.000	1.253.565	106.435	92,17

Са 31.12.2016. утрошена средства Агенције износе **1.253.565 КМ**. Процент извршења буџета за период 01.01.2016. – 31.12. 2016. износи **92,17 %**.

• Активности везане за буџет:

Активности везане за буџет су обухватиле 28 различитих писмена, почев од документа Оквирног буџета, годишњег и периодичног извјештаја о извршењу буџета, захтјева за дојелу средстава итд.

Обављени су и остали неопходни послови везани за материјално – финансијско пословање, књижење улазних фактура, те сви благајнички послови.

- Јавне набавке:

У складу са Законом о јавним набавкама и расположивим стањем буџета сачињен је План јавних набавки за 2016. годину. Формирана је Комисија за јавне набавке која је спроводила поступке јавних набавки у Агенцији.

Током 2016. године покренути су и спроведени следећи поступци јавних набавки:

1. Конкурентски поступци

а) Набавка роба путем конкурентског поступка износила је	27.738,25 КМ
б) Набавка услуга путем конкурентског поступка износила је	30.580,00 КМ
Укупне набавке путем конкурентског поступка	<u>58.318,25 КМ</u>

2. Директни поступци

а) Набавка роба путем директног поступка износила је	5.040,37 КМ
б) Набавка услуга путем директног поступка износила је	23.952,39 КМ
Укупне набавке путем директног поступка	<u>28.992,76 КМ</u>

3. Посебан режим (Анекс II дио Б Закона о јавним набавкама) 29.758,08 КМ

УКУПНО НАБАВКЕ 117.069,09 КМ

О свим набавкама донесена је Одлука о набавци и достављени извјештаји (у програму е-набавке) према Агенцији за јавне набавке БиХ.

Током 2016. године за расположива возила Агенције и то: Пасат, Шкода Октавија, Шкода Фабија. Возила су произведена 2008. године и без видљивих недостатака.

- Извјештај ревизије

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је завршну ревизију финансијских извјештаја и усаглашености пословања са одговарајућим законима и прописима за 2015. годину.

Према мишљењу Канцеларије финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза, прихода и расхода на дан 31.12.2015. и извршење буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Агенције у току 2015. године биле су у свим значајним аспектима усаглашене са одговарајућим законима и другим прописима.

Активности које се односе на Најаву претходне ревизије за 2016. годину обухватају припрему документације за извршење претходне ревизије и сам рад са ревизијом.

У извјештајном периоду у Агенцији је од стране Јединице за интерну ревизију Парламентарне Скупштине БиХ обављена ревизија плата и накнада, те ревизија јавних набавки.

По обављеној ревизији достављен је Извјештај о обављеној ревизији, гдје је констатовано да није било никаквих незаконитих радњи нити злоупотреба, на основу кога је сачињен и достављен План активности за поступање по препорукама.

IV. ЗАКЉУЧЦИ

Агенција и у овом извјештајном периоду није задовољна стањем у области заштите личних података у Босни и Херцеговини како у формалном, тако и фактичком смислу, али је задовољна извјесним напретком који је учињен у 2016 години.

Неприхватљиво је непоступање Савјета министара БиХ по захтјевима Агенције којима се онемогућава Агенција да ради на законит и ефикасан начин. Приоритетно је да се кроз подршку приједлозима и захтјевима Агенције помогне очувању афирмације заштите личних података у Босни и Херцеговини, као једног од основних људских права.

Посебно је штетно довођење Агенције у ситуацију да смањује своје активности у дијелу инспекцијских надзора, сарадње са агенцијама за државну службу, издавања прекршајних налога и сл.

Агенција без адекватних људских и финансијских потенцијала неће моћи одговорити својим надлежностима, што ће се негативно одразити и на заштиту људских права, а тиме и јавни интерес у овој области.

Због тога је од изузетног значаја подршка Агенцији од стране законодавне, извршне и судске власти.

Из примјера из праксе произлази да контролори из јавног и приватног сектора нису поштовали релевантне правне прописе, које су дужни примјењивати у свом раду, што је имало за посљедицу кршење права на приватни живот у погледу обраде личних података. Иако непоштовање правних прописа има исту важност, у формално правном смислу, независно да ли су у питању јавни органи приватна предузећа, банке и сл., намеће се потреба да се истакне већа тежина непоштовања правних прописа, а тиме и права на приватни живот у погледу обраде личних података, од стране јавних органа.

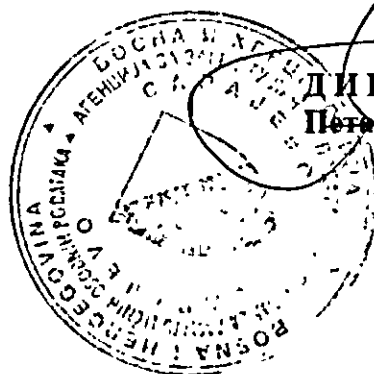
Јавни органи, органи које је установила држава и преко којих се представља, уколико не поштују властите правне прописе, грађанима, благо речено, преносе поруке о непостојању владавине права.

Заштита личних података је жива материја. Чињеница је да је тешко замислива животна ситуација без обраде личних података, те готово неограничена технолошка достигнућа говоре

колико су захтјевни послови које извршава Агенција. О значају и актуелности заштите личних података говори и то да је један од приоритета рада Европске комисије у 2016. години била реформа законодавства у овој области.

Потребно је поновити да се државе у демократском свјетлу најбоље легитимишу управо односом према људским правима, што подразумијева и однос према институцијама које се баве заштитом људских права, гдје Агенција несумњиво има своје мјесто.

Агенција ће, у складу са својим надлежностима и у границама својих могућности, наставити професионално и храбро штитити личне податке и у наредном периоду.


ДИРЕКТОР
Петар Ковачевић

САДРЖАЈ

I.	УВОД.....	2
II.	НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА.....	3
	2.1. <i>Заштита личних података и Тужилаштво БиХ.....</i>	3
	2.2. <i>Јединствени матични број или други начин јединствене идентификације физичких лица б</i>	
	2.3. <i>Ново европско законодавство о заштити личних података.....</i>	7
	2.4. <i>Проблеми у раду Агенције.....</i>	9
III.	РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ.....	11
	3.1. <i>Надлежности Агенције.....</i>	11
	3.2. <i>Овлашћења Агенције.....</i>	12
	3.3. <i>Независност и капацитети Агенције.....</i>	12
	3.4. <i>Инспекцијски надзори.....</i>	14
	3.4.1. Редовни инспекцијски надзори.....	14
	3.4.2. Ревизијски инспекцијски надзори.....	17
	3.4.3. Ванредни инспекцијски надзори.....	17
	3.4.4. Жалбе контролора.....	18
	3.4.5. Инспекцијски надзори из 2015. године.....	18
	3.5. <i>Приговори.....</i>	19
	3.5.1. Рјешавање по приговорима.....	19
	3.5.6. Упоредни подаци за 2009 – 2016.....	34
	3.5.7. Извјештаји о одбијеним захтјевима носилаца података.....	35
	3.6. <i>Поступци по службеној дужности.....</i>	35
	3.6.1. Поступци по службеној дужности према јавним органима.....	36
	3.6.2. Примјери из праксе.....	37
	3.6.3. Поступци по службеној дужности према контролорима из приватног сектора.....	41
	3.6.4. Примјери из праксе.....	42
	3.6.5. Поступци по службеној дужности из 2015 године, окончани у извјештајном периоду..	43
	3.6.6. Упоредни подаци за 2009 – 2016.....	44
	3.7. <i>Кажњавање – прекршајни поступци.....</i>	45
	3.7.1. Упоредни подаци за 2009 – 2016.....	47
	3.8. <i>Управни спорови.....</i>	48
	3.8.1. Управни спорови из 2016. године.....	48
	3.8.2. Упоредни подаци за 2009 – 2016.....	50
	3.9. <i>Мишљења.....</i>	51
	3.9.1. Мишљења на законе, подзаконске акте и друге правне акте.....	51
	3.9.2. Мишљења и савјети.....	55
	3.9.3. Примјери из праксе.....	55
	3.10. <i>Главни регистар.....</i>	63
	3.11. <i>Информациони систем.....</i>	64
	3.12. <i>Јавност рада и сарадња са медијима.....</i>	65
	3.13. <i>Међународна сарадња.....</i>	66
	3.14. <i>Сарадња са контролорима.....</i>	69
	3.15. <i>Европске интеграције.....</i>	71
	3.16. <i>Нормативни дио и администрација.....</i>	71
	3.17. <i>Буџет – јавне набавке.....</i>	72
IV.	ЗАКЉУЧЦИ.....	75
САДРЖАЈ.....		77

